

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

“ALLA DELAR, DÅ DELAR JAG OCKSÅ”

En kvalitativ intervjustudie av kvinnors
upplevelser av sociala medier och digital aktivism

Julia Lyngfelt & Olof Wendeberg

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	MK1501
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT/2022
Handledare:	Malin Sveningsson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: MK1501
Nivå: Grundnivå
Termin/år: VT/2022
Handledare: Malin Sveningsson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 41
Antal ord: 20132
Nyckelord: #metoo, sociala medier, användning, digital aktivism, solidaritet, feminism

Syfte: Studien ska undersöka hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo.

Teori: Digital aktivism, Politisk aktivitet, Dahlgrens teori om filterbubblor och Stewart & Schultzes teorier om solidaritet.

Metod: Kvalitativa intervjustudier.

Material: 8 intervjuer med kvinnor i åldrarna 24-28 med urvalskriteriet att kvinnorna använder sociala medier och har grundläggande kunskap kring #metoo-rörelsen .

Resultat: Samtliga intervjuade kvinnor delade upplevelsen av att klimatet på sociala medier har förändrats, jämfört med hur det såg ut för fem år sedan, innan #metoo. Vissa upplever att mottagandet av innehåll generellt har blivit mer dömande, med en större betoning på att vara mer påläst i det innehåll man väljer att dela eller publicera, samt att det är större risk att bli konfronterad. Kvinnorna förklarade också att de upplever att de har fått större medvetenhet gällande reglerna på sociala medier, och reflekterar mer innan de delar eller publicerar innehåll generellt. Dock uttryckte också vissa kvinnor att de blivit modigare och tillåter sig själva att publicera mer personligt innehåll nu än förut. Ingen av kvinnorna trodde att #metoo-rörelsen enskilt har påverkat deras nutida användarupplevelse på sociala medier. Vi föreslår att det är möjligt #metoo-rörelsen har influerat hur kvinnor förhåller sig till aktivistiskt innehåll på sociala medier idag, men vi utesluter inte att dagens förhållningssätt beror på andra faktorer.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Malin Sveningsson, för goda råd och stöd under arbetet. Vi vill också tacka för ditt starka förtroende för vår idé, från början till slut.

Vi vill även tacka de åtta kvinnor som ställde upp med sin tid och delade med sig av sina personliga åsikter och känslor under intervjuerna. Utan er hade det inte gått att genomföra vår studie.

Till sist vill vi också tacka varandra, för tålamod, för tillit, för förståelse, för tunga stunder, för goda stunder & för ett arbete att vara stolta över. Tack.

Executive summary

This study examines how young women experience social media usage today compared to five years ago, before the #metoo-movement, with increased focus on experience related to digital activism, solidarity and political engagement. Empirical data was collected through semi-structured interviews with eight women who were strategically chosen based on prior knowledge regarding their social media usage, their prior knowledge of the #metoo-movement and appropriate age for our purposes. All interviews were conducted in Gothenburg, except for one which was conducted remotely through video call.

The research questions were the following: *How do young women experience their consumption, sharing and posting of content on social media?* and *Do they experience that their usage today differs from before #metoo, and if so, how?* Responses from the interviewees were categorized into recurring themes which were then analyzed through and compared to theoretical framework and previous research related to the subject.

Our results show that the interviewed women experience their consumption, sharing and posting of content on social media somewhat differently. However, all of the women commonly found activist content as a major part of their consumption experience, and they all acknowledge its uses in social media. Regarding content that is posted and shared from other people, the women often reflect upon what is genuine and what is fake. They acknowledged that many users tend to distribute many types of content solely to convey an idealistic public image, referring to everyday content as well as activism. Regarding how the women experience that they are affected by content, they found it hard to describe. However they all reflect on the content that they consume in varying degrees of activity. The women found it hard to differentiate between sharing and posting. A possible cause of this, we argue, is that all women explained a need to be informed and ready to take a stand for the cause while performing both activities, which through action relates them to each other. However, the women explained that they found it more comfortable to share another user's content, rather than owning up to and sharing their opinions through posting their own content. This is mainly because of the need to be informed around the content, and the risk of being questioned or antagonized.

All women shared the opinion that the discourse on social media has changed compared to before #metoo. Some explained that the reception of content has generally become less forgiving, with a larger emphasis on the need to be informed before distributing content and a greater likelihood of opinions being confronted. The women also explained that they have become more aware of the social rules of social media, and show deeper consideration before sharing or posting content in general. However, some women also expressed that they have become braver and allow themselves to post more personal content now than before. None of the women believed that the #metoo-movement is the sole reason for their contemporary social media user experience. However we suggest that the #metoo-movement could possibly have influenced how women relate to activism-related content in social media today, but we

do not exclude the possibility of the contemporary user experience being a result of other factors. We have only studied Swedish women in a Swedish context. A similar study, conducted in another country could have presented different results. From our findings, further research seeking actual correlations through larger test populations is needed to specify what aspects of #metoo that may have affected the contemporary social media experience.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Utomvetenskaplig relevans	2
1.2 Inomvetenskaplig relevans	3
2. Syfte och frågeställningar	4
3. Teoretiskt ramverk & tidigare forskning	5
3.1 Digital aktivism	5
3.2 Politisk aktivitet och deltagande	6
3.3 Solidaritet	7
3.4 Filterbubblor	8
3.5 #Metoo och användning över tid	8
4. Metod	11
4.1 Urval	11
4.1.1 Förteckning av respondenter	12
4.2 Intervjuguide	13
4.3 Datainsamling	13
4.4 Databearbetning	13
4.5 Analys	14
4.6 Forskningsetik	14
4.7 Validitet och Reliabilitet	15
5. Resultat	18
5.1 Användning idag	18
5.1.1 Solidaritet	18
5.1.2 Filterbubblor	22
5.1.3 Bekvämlighet	24
5.1.4 Autencitet	28
5.2 Användning före och efter #Metoo	30

5.2.1 Klimatet på sociala medier	30
5.2.2 Upplevda beteenden på sociala medier	32
5.2.3 Känslor kring och lärdomar från #Metoo	34
6. Analys	36
6.1 Solidaritet	36
6.2 Filterbubblor	37
6.3 Bekvämlighet	37
6.4 Autencitet	38
6.5 Användning före och efter #Metoo	39
7. Diskussion	40
7.1 Användning av sociala medier	40
7.2 Förändring i användning av sociala medier	41
7.3 Förslag på vidare forskning	42
Referenser	44
Bilagor	47

1. Inledning

Rörelsen #metoo var ett uppror mot tystnadskulturen som hängde över kvinnor som fått utstå sexism och sexuella trakasserier. Rörelsen som spreds genom hashtaggen “#metoo”, uppmanade att kvinnor skulle göra sina röster hörda och tala ut om dessa händelser och strukturer i solidariskt stöd med varandra. Hashtaggen som skapades av Tarana Burke redan 2006, återupptogs igen i USA av skådespelerskan Alyssa Milano och spreds snabbt till många delar av världen, och då även Sverige där den fick stor uppmärksamhet (Ha Rim Rho, et.al, 2018:149). I Sverige blev kampanjen även en stor branschfråga och på flera håll blev frågan uppmärksammas i form av flera sub-hashtags anpassade för att uppmärksamma problematiken inom olika yrkesgrupper (Hansson, et. al 2020:123), exempelvis “#vikokarover”, “#medvilkenratt” & “#imaktenskorridorer” (Sköld & Ohlin, 2017).

Sociala medier och dess plattformar ger upphov till stor spridning och förenklar personers möjlighet till att delta i rörelser. Förmågan att interagera genom internet och sprida exempelvis bilder och texter förenklar både de geografiska och temporala spärrarna som traditionell aktivism är beroende av. Sociala medier tillåter alltså fler personer att involvera sig, med mindre ansträngning (Leong, et.al, 2019:187). Sociala medier är utformade för att främja interaktion med sina olika funktioner. Variationen mellan sätten som finns att uttrycka sig på, är bred nog att det kan passa alla och förenklar möjligheten att bidra i den nivån av engagemang som man känner sig bekväm med. Det är exempelvis enklare att dela ett event till flera än vad det är att skapa det, och det är enklare att gilla ett inlägg än att skapa en video, men båda möjligheterna finns. Det är denna variation i handlingar som kan bedrivas som gör just den digitala aktivismen unik gentemot den traditionella aktivismen. (ibid.)

Det som skiljer digital aktivism från vanlig aktivism är som sagt förutsättningarna för deltagande och spridning. Däremot är meningen med dem densamma, att få förändringar att ske i samhället. Många menar att #metoo har skapat faktiska förändringar i dagens samhälle. Ett möjligt exempel på faktisk förändring kan ses i regeringens framtagande av sexualbrottslagstiftningen 2018 (Sima, 2018 i Carroll 2021), också kallad samtyckeslagen, vilken fastslår att sex ska vara ömsesidigt frivilligt (Brottsbalken, 1962). Där tidigare forskning har visat på att uppropan om #metoo-rörelsen och sexuella trakasserier har gestaltat problemen som individuella och händelsebaserade så visar nya resultat på att retoriken snarare framställde problematiken som ett hot mot demokratin, i ett samhällsperspektiv (Hansson, et.al, 2020:129).

Rörelsen satte inte bara spår som kan ses i medierna eller lagböckerna, det kan även vara så att det förändrade den dagliga dialogen mellan människor. Vi tycker oss kunna se en förändring i beteenden på sociala medier som vi härleder till skeendena i samband med och efter #metoo, där vi tror det att det finns en skillnad före och efter. Vår upplevelse är att det skett ett skifte rörande hur aktivistiskt innehåll, även det som inte rör specifikt #metoo, tas

emot och florerar i allt större grad. Samtidigt har vi även upplevt att det aktivistiska innehållet har blivit mer normaliserat i sociala medielandskapet, trots dess ofta allvarliga ton och innehåll. Plattformarnas syften och förmågor har enligt oss alltså förändrats mot att i större utsträckning bedriva aktivism och belysa viktiga frågor gällande exempelvis solidaritet och orättvisor. Med bakgrund av detta så kommer vår studie att undersöka hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo, med ett särskilt fokus på konsumtion av innehåll, publicering och delande av aktivistiskt innehåll.

1.1 Utomvetenskaplig relevans

Många av ungas politiska diskussioner och “sammanhang” händer på sociala medier idag, det är även där många unga argumenterar och lyfter frågorna de brinner för. Genom dessa diskussioner kommer också ofta information som direkt eller indirekt formar människors politiska identitet och åsikter. Det är därför viktigt av demokratiska skäl att ta reda på hur kvinnors uppfattningar om sitt användande artar sig idag, och hur de förhåller sig till användandet.

Aktivism syftar till att påverka samhällsdiskurser och har möjlighet att förändra demokratiska förutsättningar. Delvis genom skapandet av faktiska lagstiftningar, men också genom förändring av de normer som kretsar vardagen. Vi anser det därför nödvändigt att studera huruvida invånare upplever att deras opinioner och attityder har ändrats jämfört med före #metoo-rörelsens uppmärksammande. Personlig frihet och rätten till att föra sin talan i öppna rum som sociala medier är en del av det demokratiska Sverige. Karlsson (2019:223) skriver refererande till (Karlsson, 2018; Mendes, et.al, 2019; Wånggren, 2016) att flera feministiska kampanjer använt sociala medier och genom hashtags spridit sina budskap. Många har fått stor spridning och #metoo blev riktigt framgångsrik med tanke på allmänintresset som det fick i Sverige (Hansson et al, 2021:652). Det är därför av intresse att se närmare på just denna rörelse för att sedan, genom våra resultat kunna förstå andra stora kampanjer, eller rörelser.

Grundtanken kring vad som har förändrats i unga kvinnors uppfattningar och hur förändringen har skett grundas mestadels från personliga observationer. Vi tror att det har skett en förändring i exempelvis diskurser, innehåll och användning av sociala medier och har en tanke kring att #metoo och dess konsekvenser kan ha med dessa att göra. Med detta menar vi att vi ser skillnad på användningen av sociala medier före och efter #metoo. Vi uppfattar också att innehåll som delas och publiceras har rört sig mer åt ett aktivistiskt håll, möjligen genom att #metoo normaliserade hashtagaktivism och att det inte känns lika främmande efteråt. Diskurser gällande exempelvis feminism som tidigare inte har genererat vidare uppmärksamhet eller eftertanke förr, skapar idag rubriker och debatter. Dessutom upplever vi att de senaste åren har medfört ett normskifte i vilken typ av innehåll som anses viktigt att dela, eller lämpligt/olämpligt.

1.2 Inomvetenskaplig relevans

Vi har genom en översikt av tidigare forskning rörande hur #metoo har sett ut, kunnat hitta ett flertal både kvalitativa och kvantitativa studier på mediebevakningen, samt intervjuer med journalister och aktivister som deltagit, (Carroll, 2021; Skewes, et.al, 2021). Det vi anser fattas i forskningen är att höra de som varit med under rörelsen, men inte haft en tydlig uttalad roll. Eftersom #metoo skapade väldigt mycket samhällsdebatt och politiskt engagemang så anser vi att det är av stor vikt att se hur dessa personer känner, nu fem år senare, att deras betenden har förändrats jämfört med före rörelsen.

Det finns studier som berör hur unga definierar vad som är att vara politiskt aktiv kontra passiv (Sveningsson, 2015), samt vad som påverkar deras beslut och motiv till att inneha medlemskap i politiska partier (Ekström & Sveningsson, 2019). Tidigare studier berör även skillnaden mellan online och offline-politik i mån av autenticitet enligt de unga tillfrågade (Sveningsson, 2014). Det som inte berörs i någon av dessa studier är hur de upplever att deras beteende har förändrats på något sätt. Det är därför vi i vår studie har valt att se närmare på just upplevda förändringar i användningen sett till konsumtion, delning och publicering på sociala medier.

Resultaten av denna undersökning kan bidra som inspiration till vidare forskning gällande hur samhällsopinion och kommunikation genom sociala medier förändras efter en framgångsrik rörelses framsteg, eller ett större skifte i samhällsdiskussionen. Vi är väl medvetna om att vi inte kommer att ha möjlighet att mäta de faktiska effekterna av #metoo i generaliserbara statistiska resultat mot en större population, men som beskrivet i Ekström & Johansson (2019:16) så vill vi bidra med förståelse kring hur individer upplever sin kommunikation, och om de upplever att den har förändrats efter en rörelse liknande #metoo, utan data gällande frekvens eller statistisk verkningsgrad.

Genom tidigare forskning har vi kunnat konstatera att det finns en del studier rörande mediernas bevakning av #metoo. Vid sidan av innehållsanalyser har det gjorts kvalitativa intervjuer, precis som vi har gjort, men med journalister och redaktörer som berättar om deras professionella roll i rapporteringen av #metoo (Møller & Askanius, 2021). Det har även gjorts kvantitativa undersökningar av hur personer har kommenterat på nyhetssidornas rapportering av #metoo, där man, precis som vi har gjort, har undersökt vanliga privatpersoners användning (Ha Rim Rho, et.al, 2018). Annan forskning har också gjorts på strategiskt utvalda personer som får dela med sig av sina uppfattningar gällande aktivism, vilket speglar det vi har gjort i att vi har genomfört intervjuer för att kunna få grepp om våra respondenternas uppfattning gällande dess beteenden, snarare än faktiska beteenden (Sveningsson, et. al 2022).

2. Syfte och frågeställningar

Studien ska undersöka **hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo**. Med användande avser vi att konsumera, dela och publicera innehåll. Vi har valt att fokusera på innehåll som berör punkter som aktivism, solidaritet samt rättvisor. Med innehåll menar vi alltså olika typer av textinlägg, artiklar och bilder som förekommer på sociala medier, såväl publikt som personligt innehåll. Vi vill med hjälp av nedanstående frågeställningar besvara detta.

Hur upplever unga kvinnor att de konsumerar, delar och publicerar innehåll på sociala medier?

Vi vill undersöka hur kvinnorna förhåller sig till innehållet som de konsumerar på sociala medier. Exempelvis vill vi få en bild av deras syn på aktivistiskt innehåll, samt hur de reflekterar kring andra personers användande. Vidare vill vi ta reda på vad respondenterna upplever för beteenden hos sig själva i sitt delande och publicerade på sociala medier. Exempelvis vill vi undersöka hur de känner kring att dela och publicera aktivistiskt innehåll samt om de kan uppleva press, hämningar eller liknande känslor inför att förmedla ett visst innehåll.

Upplever de att deras användning skiljer sig jämfört med före #metoo, och i så fall hur?

Vi vill genom denna fråga få svar på om respondenterna upplever att deras användning av sociala medier har förändrats sedan #metoo. I de fallen där kvinnorna kan identifiera sig med att deras användning har förändrats vill vi försöka närma oss hur. Vi vill också veta om de anser att den eventuella förändringen beror på #metoo eller om det främst är andra faktorer som har bidragit till denna förändring.

3. Teoretiskt ramverk & tidigare forskning

3.1 Digital aktivism

Tidigare forskning har diskuterat attribut hos digital aktivism och uppmärksammar skillnader i hur det förhåller sig mot tidigare, mer traditionell aktivism. Övertäckande för digital aktivism är de möjligheter som internets många tillgångar och tjänster erbjuder för att bedriva en aktivistisk rörelse (Leong, et.al, 2019; Papacharissi, 2010)

Till att börja med så möjliggör internet deltagande för fler individer med en lägre kostnad än traditionell aktivism. Leong, et.al (2019) uppmärksammar att internets tillgänglighet bortom geografisk plats och temporala krav tillåter fler personer att ta del av rörelsens budskap än en som organiseras traditionellt "på plats". Bortsett från de fysiska och temporala aspekterna av aktivism så tillåter internet individer att uttrycka sina åsikter och värderingar i olika nivåer av intensitet och engagemang. Exempelvis genom den variation som finns i de olika tillvägagångssätt som går att delta genom. En individ kan exempelvis vara mer aktiv genom delning och publicering av innehåll eller koordinering av evenemang i en grupp. Individen kan annars välja att vara mindre delaktig genom att exempelvis gilla andras inlägg, gå med i en grupp, eller bjuda in fler till gruppen (Papacharissi, 2010:160; Leong, et. al, 2019:187).

Till skillnad från konventionella aktivistiska organisationer och rörelser, i vilka medlemmarna har en stark kollektiv identitet och liknande ambitioner så bedrivs digital aktivism i större del från individens behov och mål. Där konventionell aktivism tidigare har fått genomslag genom gemenskap, identitet, och struktur i vad Papacharissi (2010:160) kallar en fragmenterad uppbyggnad, så beskriver hon snarare dagens digitala aktivism som atomiserad. Den digitala aktivismen får sin slagkraft genom digitala mediernas ovan nämnda tillgänglighet, räckvidd och individens möjligheter att anpassa sitt deltagande. Papacharissi (2010:160) menar att digital aktivism även tillåter individer att skala ned större mål efter sina egna behov, snarare än att anpassa sina behov efter ett större mål. Hon menar också på att denna atomiserade typ av aktivism är den som yngre personer oftast bedriver, genom deras dagliga användning och höga kunskap om digitala medier (ibid).

Leong et al, (2019) resonerar likt Papacharissi kring den digitala aktivismens atomiserade struktur i att aktivism på sociala medier medför ett maktskifte av vilka som influerar i en aktivistisk rörelse. Författarna menar att de traditionella, centraliserade funktionerna i en aktivistisk rörelse, där ett fåtal mer ledande aktivister styr påverkan genom kollektiv mobilisering och ideologi, planas ut i sociala mediernas plattformar. Detta sker genom att sociala medier låter medlemmar att stå som huvudaktör för att influera, och snarare associera sig med budskapet och deras personliga identiteter i en rörelse än koordinerad association genom mobilisering. Från associationen och den uppfattade relevansen i ett budskap formas därefter en association till själva rörelsen, vilket ger den styrka (Leong, et. al, 2019:187). Att individer bildar merparten av influeringsstyrkan i rörelsen tillför också

effektivisering i att nå ut med rörelsens budskap. Där den traditionella aktivistiska rörelsen tydligast kan nå ut till medlemmarnas nära kontakter och familj, har den digitala aktivisten nära, bekanta, och potentiellt främlingar i form av exempelvis sina facebookvänner, som kan nås genom delning eller publicering i rörelsens tjänst (Leong, et. al, 2019:187-188).

Vidare förändrar sociala mediernas plattformar aktivistiska rörelsers förhållande till resurser. Resurser för en aktivistisk rörelse som exempelvis medlemmarnas förmågor, sociala tillgångar och kunskap måste fördelas för att budskapet ska nå fram effektivt. De resurser som en rörelse har att tillgå är inte alltid stora, exempelvis eftersom att en aktivistisk rörelse ofta kan starta på grund av brist av resurser. När sociala medier används menar författarna att resurserna fördelas mer jämnt än i en rörelse där mobiliseringen har skett från ledande representanter eftersom att digital aktivism tillåter större variation i intressen och bakgrunder hos de deltagande. Detta ger bredare tillgångar för en rörelse sett till medlemmarnas resurser eftersom digital aktivism tillåter större variation av deltagare. Dessa exponeras sedan genom medlemmarnas mer individuellt bestämda engagemang genom att de delar åsikter, förmågor och synpunkter på plattformarna (Leong, et. al, 2019:188-189).

3.2 Politisk aktivitet och deltagande

Huruvida människor anser sig själva vara politiskt aktiva är subjektivt och kan variera baserat på vad man tolkar in i begreppet "politiskt aktiv". Att vara politiskt aktiv kan exempelvis vara att man är medlem i ett parti, att man väljer att dela politiska åsikter på sociala medier eller att man aktivt går ut och demonstrerar. I Sveningsson (2015) presenteras studier gjorda på ungdomar som fått frågan om de anser att de är politiskt aktiva, vad det innebär att vara politiskt aktiv samt vad som får dem att delta/inte delta i politiska diskussioner. För dessa ungdomar finns en hög tröskel för att prata om sig själv som politiskt aktiv. Det finns flera anledningar till att man väljer att inte benämna sig som det, även om man under objektiva omständigheter ändå har intresse och engagemang i politik. Enligt Sveningsson (2015) så beror detta främst på tre anledningar; Man besitter en motsägelsefull syn på vad politik är vilket i sig är en blandning av nya men också gamla ideal, man har en idealistisk syn på de som är politiskt engagerade, samt att synen på politisk deltagande kan ses som antingen en begränsning i sin identitet genom att man tillskriver sig förväntningar.

Fler saker som Sveningsson (2015) presenterar som anledningar till att inte benämna sig själv som politiskt aktiv är att passivt medlemskap inte räcker till utan att det anses att man även behöver vara aktiv på något sätt. Det är inte heller nog att engagera sig på grund av en plikt känsla, utan engagemanget ska vara personligt. Som vi kommer att diskutera närmare nedan i solidaritetsavsnittet, så skiljer dessa typer av uppsåt sig ofta från varandra genom att den ena typen drivs av normativa skäl och den andra av emotionella skäl (Stewart & Schultze, 2019:17-18).

Vidare så gör ungdomar också skillnad på att aktivera sig i konventionella organisationer eller online på sociala medier. Medan det online är enklare att engagera sig så beskriver de att de konventionella organisationerna känns mer seriösa och effektiva för att få igenom sina åsikter. Nackdelen med dessa är dock att de till skillnad från de på sociala medier, är betydligt mer omständliga och tidskrävande, vilket gjorde att de flesta ungdomarna kände sig ovilliga att engagera sig i dem. Något som däremot attraherade den unga gruppen var av samma anledning enskilda frågor, detta för att resultaten av dessa upplevs som mer uppnåeliga (Ekström & Sveningsson, 2019).

Det finns en aspekt av varför ungdomarna väljer att frånsäga sig titeln som politiskt aktiva som bygger på att de tycker att det är skrämmande. I många diskussioner online uppfattas klimatet vara konfliktfyllt och rikt på missförstånd och falskhet (Sveningsson, 2014). Detta gör att många unga inte känner att de skulle ”ha vad som krävs” (Sveningsson, 2015). Ungdomarna anser att om man ska diskutera politik och kalla sig för politiskt aktiv ska man vara kunnig inom de frågor som man ger sig in i och kunna försvara de ståndpunkter som finns, samt kunna göra sin röst hörd och påverka andras åsikter (ibid.).

3.3 Solidaritet

Stora rörelser förlitar sig på och fungerar eftersom vi känner gemenskap och kollektiv identitet. Solidaritet kommer från att vi känner känslor som vi vanligen känner individuellt, även på ett kollektivt plan. När man känner hängivenhet till andra personer i den grupp man tillhör skapas en kollektiv identitet som leder till att man känner gemenskap samt att empatin för varandra ökar. Stewart & Schultze (2019) beskriver att det finns två typer av solidaritet som de identifierat genom sin studie, “situated solidarity” och “imagined solidarity”.

Situated solidarity kännetecknas av att förkroppsliga ställningstagandet och agera. Även om det man gör inte behöver gå emot normer på det sättet att man agerar olagligt, leder ofta de fysiska aktivistiska handlingarna till att man utsätter sig för en risk. Om man visar ett aktivistiskt ställningstagande utsätter man sig automatiskt för risken att bli dömd av familj, vänner, kollegor, osv. Vid denna typen av solidaritet står man oftast närmare att stödja den faktiska utsatta individen snarare än den stora kampen. Man handlar av emotionella skäl snarare än av normativa skäl (Stewart & Schultze, 2019:17-18).

Imagined solidarity kännetecknas av att personerna snarare engagerar sig genom själva protesterna än med de som protesterar. De beskrivs som engagerade i det som de aktiva aktivisterna gör genom att själv försätta sig i dess situation genom egna erfarenheter. De är kollektivt känslomässigt bundna på det vis, att om det ges kritik till någon del av rörelsen tar hela gruppen åt sig, och inte bara den som publicerat just det kritiserade innehållet. Engagemanget kommer snarare från normativa anledningar än emotionella. Det är snarare så

att vetenskapen om att man borde hjälpa till att slåss mot orättvisor driver dem än att deras emotionella sida, som i *Situated solidarity*, gör det (Stewart & Schultze, 2019:17).

Dessa två begrepp går att jämföra med det som Ekström & Sveningsson (2019), refererande till (Bennett & Segerberg, 2012; Earl & Kimport, 2011), beskriver som engagemangsfrämjande hos två olika typer av deltagande. Den ena använder sig främst av lösa och egengjorda motivationer till engagemang (vilket Shehata, et. al (2016) kallar för DC), och går därför att jämföras med *Imagined solidarity*, medan den andra motiveras av de traditionella mer definierade formerna av motivation, och kan jämföras med *Situated solidarity*, (vilket Shehata, et. al (2016) kallar för AC). Båda är dock viktiga delar i att förena de som är mer aktivt engagerade med de mindre engagerade genom att göra det enklare att vara engagerad (Earl & Kimport, 2011; Ekström & Shehata, 2016; Norris, 2001 i Ekström & Sveningsson 2019).

3.4 Filterbubblor

Filterbubblor är ett begrepp som blev viralt i medier i samband med USAs presidentval 2016. Det har dock ifrågasatts hur empiriskt riktigt begreppet är, men principen innebär att man inte utsätts för nyheter och åsikter som inte intresserar oss. Dahlgren (2018) beskriver det som att om världen bestod av filterbubblor skulle alla stå i sitt eget eko, ropa ut sina egna åsikter och få samma svar tillbaka. Som sagt finns det mycket kritik mot detta och få studier som stödjer att det fungerar så. Forskning pekar åt två olika håll när det kommer till frågan om huruvida medieanvändning kan leda till polarisering, men en aspekt som understryks som viktig är personerna i frågas egna vilja. Får de som exponeras för innehållet själva välja vilket innehåll de exponeras för, är det större chans att de ser en nyanserad bild än om de inte själva får välja. Studier visar då att man istället främst fokuserar på att ta tillbaka rätten att själv få bestämma (Dahlgren, 2018).

3.5 #Metoo och användning över tid

#Metoo-rörelsens byggstenar var inte organiserade av ett företag eller en organisation med en tydlig agenda, utan byggde på att människor slöt sig samman för att säga sin sak och vittna om sina upplevelser inom samma ämne; sexuella trakasserier och våld mot kvinnor. En studie gjord av Hansson et. al (2021) har intervjuat organisatörer av uppropen kring deras upplevelser kring säkerhet och trygghet i samband med publiceringen under #metoo. Sammanslutningen skedde inte främst på ett konventionellt sätt i lokaler där människor möttes, utan på internet där de som deltog inte i huvudsak fysiskt kunde stötta varandra. De som deltog var i stor utsträckning ensamma när de valde att publicera privata och personliga inlägg för vem som helst att läsa. Vad det var som gjorde att dessa, i huvudsak kvinnor, vågade dela med sig av sina historier är enligt Hansson et. al (2021) inte främst tekniken kring hur sociala medier framför deras budskap på ett effektivt sätt, utan snarare genom flertalet andra faktorer. Det gavs ett förtroende genom tid och rum mellan människor som

deltog och även institutioner som medverkade. Författarna kunde identifiera att det var tvunget att finnas en balans mellan både transparens och gemenskap, samt anonymitet och distans för att intervjupersonerna skulle känna förtroende och trygghet i att publicera. Detta ledde till att de kunde vittna om att förtroendet sjönk när rörelsen växte och blev mer anonym men också hade en svagare gemenskapskänsla. Detta kan jämföras med resultaten som presenterades i Sveningsson (2014) där intervjupersonerna förklarade att de ogärna tog politiska diskussioner online, i så fall endast på plattformar med tydliga förhållningsregler. De föredrog istället att ta känsliga diskussioner rörande politik i verkligheten i halvprivata eller privata sammanhang där det infann sig en större trygghet med mindre anonymitet och potentiellt en större gemenskap. Sammantaget så uttrycktes det att sättet som aktivism fungerar på sociala medier inte speglar sättet som de svarande tyckte att aktivism ska bedrivas varken för att kännas tryggt eller för att kännas effektivt.

Fokus i det svenska #metoo låg till skillnad från i USA och många andra länder inte enbart på enskilda fall, utan här sågs problemet som strukturellt snarare än individbaserat. Carroll (2021) beskriver också paradoxen mellan att å ena sidan, vara ett framstående land inom jämställdhetsarbetet, men å andra sidan som så många upprop inom olika yrken gjordes kända. #Metoo ledde sedan till att flera kvinnor istället för att få komma till tals med sina historier, blev tystade. Efter flera förtalsmål blev det istället de anklagade männen som fick ge ut böcker och medverka i tv-dokumentärer. Carroll (2021) menar att om man fortsätter att med lagens medel tysta de som väljer att tala om sexuellt våld förhindrar man möjligheten att plana ut de normer som tillåter män att sexuellt trakassera kvinnor.

Leong, et.al (2019:187) menar på att sociala medier tillåter aktivistiska rörelser att överleva genom att en användare lätt kan underhålla kommunikation med medlemmar utan att engagera sig starkt. Detta möjliggörs exempelvis genom enkelheten att vara medlem i en grupp och få pushnotiser från dess inlägg på sociala medier. Kommunikationen fortsätter, utan ett nödvändigt engagemang från samtliga användare. Från dess undersöknings resultat menar författarna på att digital aktivism ger upphov till en tillväxt av makt hos medlemmar när rörelsen väl trappar ned, genom att medlemmarna har gemensamma minnen och är relaterade mot varandra genom forna aktiviteter (Leong, et. al, 2019:190). I sociala medier dokumenteras rörelsens steg, vilket upprätthåller relevans, och som tidigare sagt så upprätthålls kommunikationen enkelt mellan medlemmar genom fortsatt medlemskap i exempelvis grupper. Möjligheten att filtrera bort medlemmar som inte tänker lika och innehåll som inte längre går i linje med rörelsens behov bidrar ytterligare till tydliga gemensamma ideal vilka håller rörelsens anda vid liv även om dess intensitet har minskat. Författarna menar att dessa egenskaper förenklar vidare steg i rörelsens tjänst genom maktakumuleringen som digital aktivism tillåter. Rörelsens ideal kan alltså genom sociala medier fortgå bortom den tiden då det fanns störst aktivitet, vilket håller idén vid liv (ibid.)

Relaterat till vår studie talar denna tidigare forskning för att engagemanget och idealen hos #metoo-rörelsen kan kvarstå latent i de som för fem år sedan resonerade med dess budskap.

Med tanke på #metoo-rörelsens tidigare förklarade framgång är det troligt att kvinnorna blev påverkade av rörelsens idéer och ambitioner, vilka genom maktakumuleringen som digital aktivism tillåter kan ha påverkat sättet som de förhåller sig på sociala medier idag.

Enligt Sveningsson (2014) så undviker som sagt unga att ta politiska diskussioner online då de känner att klimatet inte är tryggt nog. Det belyses däremot i Ekström & Sveningsson (2019) att ungdomarna i den studien väljer att använda sociala medier för att föra politiska diskussioner snarare än att aktivera sig aktivistiskt genom konventionella metoder. Detta trots att de är överens om att de tror att konventionellt engagemang skulle ge mer meningsfulla resultat. Vidare kan faktumet att de inte kallar sig för politiskt aktiva leda till att de nu är mer benägna än tidigare att föredra att ta sina politiska diskussioner online då detta engagemang ses som närmare normen och inte definitivt behöver betyda att de är politiskt aktiva. I detta avseende kan det betyda att unga kvinnor är mer benägna att ta politiska och aktivistiska diskussioner online nu än tidigare.

I Bennett & Segerberg (2012) beskrivs hur ungas aktivistiska användande går från att ha varit partibundet och ideologiskt knutet till att bli ett mer individuellt sätt att engagera sig. Detta är en del i vad de kallar för collective action. Collective action i samband med att man känner solidaritet, av båda typer som är presenterade ovan, lägger enligt Stewart & Schultze (2019) en grund för att agera kollektivt tillsammans med andra. Genom dessa gemensamma upplevelser eller värderingar som gjort att de agerar ihop har engagemanget satt sig starkare än vad de gjort om de skulle agerat utan dessa känslor kopplade till kampen. Detta kan göra att kvinnorna, i de fall de deltog i #metoo-rörelsen av solidariska skäl, har större benägenhet att ha förändrat sitt beteende till mer aktivistiskt efter rörelsen.

Flera av studierna som presenterats ovan har gjorts på ungdomar i tonåren, dvs yngre personer än de som vi valt att intervjua i vår studie. Vi anser ändå att resultaten från dessa studier är av stor relevans då användandet av sociala medier mellan åldersgrupperna inte skiljer sig markant (Mediebarometern, 2020).

4. Metod

Vi har genomfört vår undersökning med hjälp av en kvalitativ metod, närmare bestämt intervjuer, för att samla empiri. Kvalitativ intervju anser vi är ett relevant undersökningssätt för att uppnå vårt syfte, eftersom det är en effektiv metod för att studera människors erfarenheter. Deras sätt att förstå och uppleva fenomen i sin vardag (Ekström & Johansson, 2019:102). Vi avser att undersöka hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo, och behöver därför tillhandahålla detaljerad information om deras egna vanor och värderingar kring ämnet. Medan resultaten från en kvantitativ studie skulle möjliggöra för statistisk generaliserbarhet mot en större population, så anser vi att de möjliga frågorna och svaren som vi skulle erhålla hade varit begränsade sett till vad vi faktiskt vill undersöka; unga kvinnors upplevelser av sitt användande.

Övergripande för studien kommer vi att utgå från en kvalitativ design med en framförallt induktiv ansats. Vi menar alltså att huvudsakligen vara teorigrundande med våra resultat eftersom vi anser att kunskap kring just vanliga kvinnors användande och beteende saknas, som beskrivet i den inomvetenskapliga problematiseringen. Oundvikligen kommer dock abduktiva inslag också att inkluderas, exempelvis när vi tolkar intervju svaren mot tidigare forskning och teori. Genom att studera ämnet #metoo och unga kvinnors upplevda användning av sociala medier med denna metod så kan vi bidra med kunskap om intervju personernas verklighet så som de uppfattar och beskriver den. Deras beskrivningar och uppfattningar tolkar vi mot tidigare forskning och teori för att bidra med kunskap om en aktivistisk rörelses möjligheter till påverkan, vilket vi hoppas kan bidra till utökning och stöd av perspektiv i vidare studier gällande ämnet.

4.1 Urval

Vi har valt att intervjua kvinnor mellan 24-28 år. Anledningen till att vi väljer att intervjua just kvinnor är för att det främst var kvinnor som rörelsen handlade om. Det var kvinnor som ställde sig upp mot patriarkala strukturer och vi anser det därför mer intressant att undersöka deras uppfattningar kring hur rörelsen kan ha förändrat deras användning och attityder idag. Genom förståelse av deras upplevelser kring sin nutida användning, och deras reflektioner kring deras tidigare användning hoppas vi kunna urskilja tecken på om användningen har förändrats, och i så fall hur.

Enligt mediebarometern använder 98% av kvinnorna i åldern 15-24 sociala medier dagligen, och i kategorin 25-44 år är andelen 95%. Användningsgraden är också i stort sett oberoende av om du bor på landet eller i större städer, räckvidden är densamma (Mediebarometern, 2020). Vi har alltså valt kvinnor i 24-28 årsåldern eftersom det är en grupp som idag använder sociala medier mycket, men också eftersom att de befann sig på sociala medier i stor utsträckning när #metoo blev som störst i Sverige. Vi anser det därför högst relevant att

se på deras uppfattning kring hur användandet för dem är annorlunda nu och då. Dessutom finner vi det relevant att undersöka dessa personers användande med tanke på tiden som har gått och skiftet som ämnet #metoo har gått igenom, från samhällsdebatt till en grund i vår samtida vardag och dess styre.

Vi har valt att intervjua åtta personer, dvs fyra personer var. Detta antal ansåg vi var rimligt för den tidsram som vi hade blivit tillgivna. Vi hoppas även att vi har tillräckligt många respondenter för att kunna få mättnad i våra svar, eller åtminstone några svars kategorier. Vi ville inte heller ha för många respondenter för att främja möjligheten att analysera varje intervju på djupet.

För att få intervju personer att undersöka i studien har vi kontaktat personer i vår närhet som passar in på kön och ålderskategorin, vilket är ett strategiskt urval. Ett urvalskriterium var även att intervju personerna både använder sociala medier och har grundläggande kunskaper om #metoo rörelsen. En risk med detta är att vår personliga anknytning kommer att kunna påverka resultatet genom personlig bias. Exempelvis riskerar bias att följdfrågorna som ställs under intervjuerna är formade från förkunskap om intervju personerna, eller att intervju personerna är mer välmenande mot en vän och styr sina svar för att anpassa sig efter vår undersökning. För att bemöta denna risk så gott vi kan så kommer vi båda att kontakta varsin hälft av det totala urvalet, och sedan intervjua den andres hälft. Genom detta tillvägagångssätt anser vi att risken för resultatpåverkan av bias minskar, vilket stärker studiens validitet.

4.1.1 Förteckning av respondenter

Fingerat namn	Ålder
“Anna”	24 år
“Emma”	24 år
“Hanna”	24 år
“Ida”	25 år
“Jenny”	26 år
“Klara”	28 år
“Lisa”	24 år
“Sara”	25 år

4.2 Intervjuguide

Vid skapandet av intervjuguiden (*se bilaga*) valde vi först och främst att utgå från vårt syfte och våra frågeställningar. För att strukturera intervjun efter dessa inledde vi med att utforma huvudfrågor, uppföljningsfrågor och sonderande frågor (Rubin & Rubin, 2005 refererad i Ekström, Larsson, 2019:110). Vi inleder intervjun med att ställa mer generella frågor kring respondenternas sociala medieanvändande för att sedan gå in mer på frågor gällande våra frågeställningar. Eftersom vi valt att göra en semistrukturerad intervjuguide ligger stort fokus på att vara lyhörda och genom detta kunna ställa bra uppföljningsfrågor som kan ge kärnfulla svar och inte missa viktiga detaljer eller klargöranden (ibid.). Frågorna är på flera ställen formade som direkta huvudfrågor men som följs upp av sonderande frågor som exempelvis “Utveckla gärna” och “Kan du ge ett till exempel på detta?”. Detta för att uppmuntra respondenterna till att reflektera och dela med sig mer.

4.3 Datainsamling

Vi genomförde sju av åtta intervjuer på plats, i kaféer eller skollokaler i Göteborg, och en intervju skedde på länk via zoom. Samtliga mötesplatser bestämdes i enlighet med intervjupersonerna, och vi ville främst anpassa oss efter deras förslag för att stärka bekvämligheten hos de intervjuade. Att de personerna som vi mötte på plats föreslog kaféer eller skollokaler ansåg vi passande och vi behövde därmed inte föreslå någon annan lokal. Vi valde att genomföra intervjuerna ensamma, det vill säga att vi intervjuade hälften var för att undvika att intervjupersonerna skulle uppleva sig själva i underläge.

Att en person blev intervjuad genom zoom var ett undantag, vilket vi fattade som nödvändigt. Personen hade ej möjlighet att mötas i Göteborg under de dagar som vi hade planerat att utföra intervjuerna och vi ansåg därmed zoom som en godtagbar kompromiss till det traditionella mötet. Vi diskuterade eventuella nackdelar med att föra intervjun på detta vis, jämfört med resterande intervjuer. Kvinnan hade tidigare erfarenhet av zoom och distanskommunikation. Dessutom möjliggör zoom för att intervjun tar plats i personens hem, vilket vi menar kan tillföra en trygghetskänsla hos intervjupersonen. Vi är medvetna om att undantaget jämfört mot resterande sju intervjuer kan leda till att kommunikationen blir mindre smidig och att exempelvis kroppsspråk eventuellt missas, men för att upprätthålla vårt planerade urval anser vi att fördelarna övervägde nackdelarna då vi inte anser att resultaten bör ha blivit märkbart annorlunda.

4.4 Databearbetning

Vi transkriberade med hjälp av ljudinspelningarna från intervjuerna som vi själva genomförde. Vi transkriberade alltså enskilt våra egna intervjuer för att för att enklare kunna utesluta ofärdiga meningar och kunna tolka oklara moment från mötets kontext. Vi valde att transkribera för hand, och använde därmed inte transkriberingsprogram, för att få en mer

exakt version av vad som sades under intervjun. Fokus har legat på att transkriberingen skulle vara korrekt men ändå begriplig i skrift. Vissa avbrott i meningar och rättningar har fått kvarstå i transkriberingen med tanken att ett svar blir mer korrekt om eventuell tvekan, problem att formulera sig och ordval finns utskrivet.

4.5 Analys

Efter transkribering delade vi med oss av både ljudfiler och transkriberingar till varandra, vilka vi både lyssnat på och läst igenom för att vara väl införstådda med vilka svar som har givits. Efter genomläsning så delade vi tillsammans upp svaren i teman som vi ansåg var återkommande, intervjupersonerna emellan. Vi plockade sedan ut kärnfulla citat och formuleringar från dessa olika teman för att använda som grund till det resultatkapitel vi sedan skrev.

4.6 Forskningsetik

Intervjupersonernas uppgifter hålls konfidentiella bortsett från kön och ålder. Vi har fingerat namnen på samtliga deltagande för att kunna urskilja svar vid exempelvis citering. Med tanke på det strategiska urvalet så finns det tidigare relation mellan vissa av personerna, vilket tillåter risken att vi genom specifika citeringar, möjligtvis rörande händelser i personens liv, kommer att riskera konfidentialiteten på grund av eventuell kännedom om händelsen hos övriga intervjupersoner. Detta har tagits hänsyn till i vårt val av relevanta citat för analys. Vi uppger inte heller personernas yrken eller sysselsättningar av samma anledning.

Vi kommer även att ta hänsyn till de fyra huvudkrav som rekommenderas av Vetenskapsrådet (1990), med innebörden att vi informerar våra respondenter om syftet med studien samt att det för dem är helt frivilligt att delta. Om det skulle ske att en medverkande vill avsluta innan eller under intervjun, så kommer detta att tillgodoses och vi skulle ha strukit denna intervju helt. Eftersom vi har använt ett strategiskt urval av personer som vi känner sedan tidigare och som vi ansåg var passande för studien kommer vi inte att lagra några personliga uppgifter. Vi har skiljt intervjuerna endast genom förnamn, vilka vi har fingerat till pseudonymer av konfidentialitetsskäl. De svar och data som vi tillgodoser oss med kommer inte att ges ut för andra icke-vetenskapliga syften.

Genomgående i studien har vi även eftersträvat att följa Mertons CUDOS-krav (Vetenskapsrådet, 2017:13) för att bedriva god forskning. Kravet *Communism* fullföljes genom redovisning och transparens i samtliga steg som har lett till de resultat vi når. Resultaten kommer sedan att finnas tillgängliga för de som söker dem. *Universalism* har upprätthållits exempelvis när vi har sökt teoretiskt material för vår studie. Forskares ursprung, etnicitet eller övriga egenskaper ska inte påverka vår uppskattning av dess resultat. *Disinterestedness* är ett relevant krav för oss att bevaka eftersom studien kretsar kring

individer, som vi står mer eller mindre nära. Vissa av våra intervjufrågor söker svar om kvinnornas egna åsikter, beteenden och värderingar, och misstankar om att vi söker information om deras privatliv för egen vinning är värda att bevaka. Därav vill vi här förklara att samtliga frågeställningar i intervjuerna och analysering av svaren endast sker i syftet att bidra med ny kunskap för forskningen, och inte för något eget motiv. Slutligen har kraven på *Organized Scepticism* uppfyllts genom ständigt granskande av vårt material och ett kritiskt förhållningssätt mot våra egna resonemang och förklaringar. Det har alltså inte framställts några slutsatser utan att vi med full transparens och logik kan redogöra för dem med resonemang och argument. (Ibid.)

4.7 Validitet och Reliabilitet

Validitet och reliabilitet är två fundamentala begrepp att förhålla sig till för att bedriva god forskning. Validitet innebär kortfattat att vi faktiskt mäter det som vi påstår att vi mäter. I detta fall undersöker vi hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo, och det är därav viktigt att vi genomgående i vår undersökning, samt i vår metod ser till att undersöka just detta, för att verkligen uppfylla vårt syfte. Reliabilitet innebär att våra resultat är tillförlitliga. Alltså att de resultat som vi korrekt har erhållit även är opåverkade av exempelvis slump eller osystematiska fel (Esaiasson, et. al, 2012:63; Ekström, Johansson, 2019:13). Nedan redogör vi exempel kring hur vi har förhållit oss till dessa begrepp.

En aspekt som kan påverka resultatets validitet är uppbyggnaden av vår intervjuguide. Olika frågor ger olika resultat i slutändan. Det ligger stor vikt i att vi konsekvent bedömer respektive frågas relation till frågeställningarna, vilket är kritiskt för att kunna uppnå vårt syfte. Vårt att ha i åtanke är även vår relativa brist på erfarenhet kring att föra intervjuer. För att bemöta detta har vi till att börja med använt oss av en semistrukturerad intervjuguide med hoppet om att öka våra chanser för att bedriva en mer naturlig intervju, likt ett samtal med intervjupersonerna. Detta för att personen skall känna sig bekväm med att utveckla sina svar.

Frågorna som ställdes i intervjuerna var uppdelade efter teman, vilka vi identifierade från våra frågeställningar. Vi särskilde exempelvis på delandet av inlägg och publicerandet av inlägg och förklarade för intervjupersonerna hur vi definierar de båda. Vi märkte dock att flera av intervjupersonerna ändå blandade ihop dessa och vid några tillfällen svarade på frågor från de ena temat i det andra och vice versa. Detta kan ha påverkat validiteten negativt, då vi inte kan vara helt säkra på att intervjupersonerna svarar på precis den frågan som ställts. Vi ställde också flera frågor till kvinnorna som vi kände var relevanta rörande temat de ställdes i, men som inte visade sig ge relevanta svar. Exempelvis “Skulle du säga att du formar moraliska värderingar från innehållet du ser på sociala medier?”, och “Upplever du att innehållet som du tar del av i sociala medier är informerande för dig?”. Frågorna ställdes i syftet att möjligen få ut relevant information för vår analys, men det visade sig att svaren inte var användbara, och var därav inte relevanta för vår studies syfte.

Ytterligare en aspekt som kan göra att validiteten är lägre är valet vi gjort kring att hålla en del av intervjun genom retrospektiva frågor. Då vi ställer frågor om hur de uppfattar att klimatet på sociala medier samt deras eget användande förändrats under en relativt lång tidsperiod, 5 år, finns det en risk att vissa svar inte är helt pålitliga. Flera av respondenterna har under denna femårsperiod gått från att vara tonåringar till att nu vara unga vuxna vilket gör att uppfattningar, tankesätt och delar av dess världsbild kan ha förändrats mycket då de har mognat. Deras vardag har troligen också förändrats mycket, det är möjligt att de börjat studera eller arbeta med någonting som gör att de ser på de frågor vi ställer annorlunda nu än vad de faktiskt gjorde tidigare. Några av kvinnorna gick också ut gymnasiet för fem år sedan och hade möjligen fler "nära" vänner under den tiden. Det är också möjligt att de ger en förskönad eller förenklad bild av hur det var tidigare, på grund av att det är så de minns att det var.

När vi kontaktade personer för att intervjua och bestämde plats kände vi att caféer var lämpliga för att säkerställa att intervjuerna kändes avslappnade, och att ett naturligt samtal kunde förekomma. När intervjuerna skedde insåg vi dock att det var väldigt hög ljudnivå, och en viss oro för att våra inspelningar skulle försämrats uppkom. I efterhand under transkriberingen uppfattade vi dock inte bakgrundsljudet som speciellt hämmande för att höra vad respektive person sa. Dock ledde cafémiljöerna till några korta avbrott i intervjun i form av att övriga gäster närmade sig oss för att exempelvis fråga om en plats var ledig. Vissa oljud var också så markanta att både intervjuperson och intervjuare distraherades. Vi upplevde inte dessa som problematiska för transkriberingarnas validitet, men avbrotten kan ha gjort påverkan på intervjuerna, och personernas svar. Det går att argumentera för att detta påverkar studiens reliabilitet, då avbrotten är slumpmässiga. Men vi anser att det framförallt är ett validitetsproblem eftersom det är vi som valt café som intervjuplats, trots vetskap om att ett café kan medföra störande moment.

God reliabilitet betyder att man kan lita på att forskningen utförs på ett korrekt sätt utan slumpmässiga eller osystematiska fel (Esaiasson et. al, 2012:63, Ekström & Johansson, 2019:13). Detta är någonting som är svårt att applicera i den kvalitativa metod vi valt att använda eftersom den främst handlar om tolkningar. För att upprätthålla god reliabilitet under studien har vi därför förhållit oss till Tracy (2010) tre nyckelaspekter (Rich rigor, Sincerity och Credibility) för att bibehålla god tillförlitlighet i kvalitativ forskning. För att upprätthålla "Rich rigor" har vi exempelvis tagit hänsyn till att samla tillräckligt med korrekt data för att uppfylla studiens syfte. Vi har strävat mot att endast föra resonemang och dra slutsatser om det enligt oss finns nog med belegg för att understödja dessa. Vi har också reflekterat grundligt över vårt tillvägagångssätt för att uppfylla studiens syfte (Tracy, 2010:841). För att upprätthålla "Sincerity" har vi genomgående under studien strävat mot att vara transparenta kring hur samtliga steg, beslut och överväganden har gått till. Vi har också visat upp svagheter med studien, och reflekterat över eventuella risker med exempelvis vårt metodval (Tracy, 2010:841-842). För att upprätthålla "Credibility" har vi likt tidigare punkter strävat mot att bygga upp våra resonemang med uppvisade grunder. I vårt

resultatkapitel har vi exempelvis efter varje presenterad tolkning citat som stödjer det resonemang som vi syftar till. Vi har också strävat mot att ha förstärkning i våra resonemang och slutsatser. Exempel på detta kan ses i vårt teorikapitel, där de texter och källor som vi har valt ut inte nödvändigtvis täcker samma forskningsfält, men överlag underbygger varandras resultat (Tracy, 2010:842-843).

5. Resultat

I detta avsnitt kommer endast vi att presentera våra intervjusvar, vilka i nästa kapitel kommer att analyseras. Redovisning av intervjusvar kommer att delas upp i två delar. I del ett kommer vi att redovisa svar relaterade till den första frågeställningen, nämligen; "Hur upplever unga kvinnor att de konsumerar, delar och publicerar innehåll på sociala medier?". Vi kommer att presentera resultaten efter teman som vi har kunnat identifiera från svaren i intervjuerna. De teman som vi kunnat urskilja är; *Solidaritet*, vilket kretsar kring hur kvinnorna tänker och agerar solidariskt i sin användning. *Filterbubblor*, vilket kretsar kring hur kvinnorna upplever sitt flöde av information, samt vilken typ av innehåll som de konsumerar, delar och publicerar. *Bekvämlighet*, vilket kretsar kring vad kvinnorna är bekväma och obekväma med att dela eller publicera, och vad som upplevs som privat kontra offentligt. *Autenticitet*, vilket kretsar kring vad kvinnorna upplever är en förfälskad bild av verkligheten på sociala medier, och vad de upplever som genuint. I del två kommer vi att redovisa svar relaterade till den andra frågeställningen; "Upplever de att deras användning skiljer sig jämfört med före #metoo, och i så fall hur?". Detta gör vi genom att se på hur de jämför, både sig själva och klimatet allmänt på sociala medier, idag och innan #metoo. Vi har därför delat upp svaren efter rubrikerna "Klimatet på sociala medier", "Upplevda beteenden på sociala medier" och "Känslor kring och lärdomar från #Metoo".

5.1 Användning idag

5.1.1 Solidaritet

Under intervjuerna kunde vi identifiera att respondenterna hade en generellt stark uppfattning om att de, i sitt användande av sociala medier vill bidra solidariskt till sin egen eller andra grupper. Många berättade att de gärna med hjälp av både att konsumera, gilla och kommentera uppmuntrar sina vänner på sociala medier. Till sina vänners innehåll är de mindre kritiska, både när de publicerar bilder på sig själva som kan vara utmanande, och vid publicering eller delning av aktivistiskt innehåll. En respondent förklarade att hon försöker undvika att konsumera eller exponera sig själv för innehåll som kan upplevas som sexuellt eller kroppshetsrelaterat, men att hon inte känner likadant när hennes vänner publicerar lättklädda bilder. En annan respondent berättar däremot att hon inte känner så stort intresse i sina vänners inlägg alls, utan scollar oftast förbi utan att trycka på gillaknappen.

"Man har ju såna nära vänner storys, asså jag brukar inte kommentera på folks inlägg eller gilla. Jag brukar inte gilla bilder överlag och jag brukar inte kommentera så jättemycket på folks händelser eller vad de gör." Hanna

"(...) eller jag skulle väl säga att jag är en väldigt supportive kompis så jag lägger ut mycket om jag tycker att folk lägger ut fina bilder på sig själva eller om folk lägger ut fina bilder generellt liksom." Anna

Vidare så beskriver kvinnorna hur de känner att en viktig del i varför man gillar eller kommenterar inlägg grundas i att man tycker någonting är bra, och vill uppmuntra och heja på personer som lägger ner tid och energi på att skapa aktivistiskt innehåll som sedan kan delas vidare. En av respondenterna reflekterar även över fördelarna med att innehåll som får fler kommentarer och gillamarkeringar har större chans att få spridning i samband med att man också kan visa uppskattning.

“Det får ju mer spridning ju fler som alltså engagerar sig på något sätt. Och jag tycker att gör man något bra så ska man få höra att det är bra.” Jenny

De intervjuade kvinnorna presenterade flera anledningar till att de väljer att dela och publicera innehåll i aktivistiskt syfte. Några av anledningarna är att de vill informera, väcka opinion eller väcka ett aktivt engagemang genom underskrifter i namnsamlingar. Flera respondenter tryckte på att det som får dem att vilja dela inlägg med information är att de tror att deras följare inte har kommit i kontakt med detta på annat håll. De väljer alltså bort de mer uppmärksammade inläggen, och väljer att publicera mer unik information som de hittat hos någon mindre känd källa.

“Det är väl då namnunderskrifter, det var ju en liten kille som skulle bli utvisad som var tre år gammal, där delade jag för att man skulle skriva under för att han skulle få stanna. Eller gruvan i Gallak, eller Kallak, eller vad det heter... Att samerna vill att den inte ska byggas. Där delade jag informerande inlägg om perspektiv eller någon som förklarar någonting. Det var också någon som uttryckte sig väldigt bra om hur det var rasistiskt och exkluderande när flyktingarna från Ukraina skulle ut ur landet, svarta människor fick inte hoppa på tåget. Och då var det en person som förklarade fenomenet vithet väldigt bra i en video och då tyckte jag att det här borde folk få se, så då delade jag. Så det är främst sådana typer av inlägg på storys som jag är aktiv med.” Hanna

“Oftast då inlägg som inte alla andra delar. Inte något av de fem som alla delar utan om jag hittar något som är lite mer och känns som att det här kanske inte alla har sett.” Anna

Flera av kvinnorna menade att det inte endast är genom att dela information om rörelser och vad som händer i världen som man kan agera solidariskt på sociala medier, utan man känner även solidaritet gentemot dem man delar informationen med. Flera respondenter berättade att de reflekterar innan de lägger ut innehåll kring hur det kommer att mottas med en tanke om att de inte vill att andra personer som följer dem ska känna en lägre självkänsla, eller känna att de inte har en lika rolig vardag.

“Så här typ PT's som så här; ”Åh sommarkroppen! Känner du dig också obekvämt med kroppen blablabla” och sånt där. Sånt skulle inte jag dela liksom, för jag vet att det kan trigga saker hos andra. Så ja... Sånt som kanske rubbar självkänslan.” Jenny

“Ja men om jag är ute och har det gött i solen så är det kanske någon som ligger inne och mår dåligt, och inte orkar gå ut. Då blir mitt inlägg kanske inte jättepositivt för dem. Men det är också väldigt svårt att vara alla till lags. Men jag tror ändå att mitt, har majoritet positiva effekter.” Sara

Genom att dela så visar man sitt engagemang utåt mot de som väljer att följa ens sociala kanaler. Genom en delning av ett aktivistiskt kontos inlägg väljer man tydligt vilken sida eller åsikt man sympatiserar med men man visar också att den fråga som berörs är en som man anser viktig. Två utav kvinnorna i vår studie reflekterar just över hur man borde ställa sig till valet av att dela någonting sett till att man väljer bort någonting annat. En av kvinnorna berättar att hon har flera kompisar som kommer från andra länder, med andra kriser än vad vi i Sverige främst uppmärksammar nu. Hon berättar att hon kan känna sig kluven inför att dela ett inlägg gällande de orättvisor som sker “här” när hon inte känner att hon engagerat sig på samma sätt i frågorna som de lyfter och som är minst lika viktiga och akuta. Hon beskriver att det är solidaritet först när man tänker på alla.

“Jag har ett ganska mångkulturellt... Jag har ganska många kompisar som är så från Iran och sånt, och Afghanistan och de delar ju fortfarande mycket om flyktingkrisen där, samtidigt som alla andra bara postar från Ukraina. Och för mig som ser allt mellan dem så känner jag att det blir kanske mer solidariskt när man tänker på alla, tror jag.” Emma

Många av kvinnorna uttrycker att de känner ett ansvar i att dela/publicera aktivistiskt innehåll på sociala medier. Det handlar då om feministiskt innehåll där de kan känna att det finns en kollektiv solidarisk aspekt, men även antirasistiskt innehåll och andra kamper där dessa kvinnor inte är i den utsatta gruppen. De ser sig själva som privilegierade och i en stark social position. De förklarar att det är en av de främsta orsakerna till att de kan känna en skyldighet eller plikt att agera för de som är mindre privilegierade. En kvinna förklarar även att hon ofta letar efter ställningstaganden från män/killar i sitt flöde när diskussioner kring jämställdhetsfrågor kommer på tal, av samma anledning.

“(...) en svart kvinna i rullstol som är gay har inte alls samma möjligheter som jag har och då anser jag absolut att det är mitt ansvar att uppmärksamma de förtryckande strukturerna för människor som inte har samma möjligheter som mig.” Hanna

“Framförallt att dela antirasism, för det kan jag känna att det snarare är pliktskyldigt, att det är det minsta man kan göra som vit privilegierad att dela det. På samma sätt som jag kan känna att “var är alla killarna” i mitt flöde när tjejer delar någonting som har med jämställdhetsfrågor att göra. Det handlar nog främst om en sån grej att backa, stötta och visa att, ja det är klart att man är en del av den strukturella rasism som pågår och då är det minsta man kan göra att dela det här inlägg för att öka någon slags förståelse typ.” Lisa

Flera av kvinnorna förklarar att en stor del av känslan de kan få att de har ett ansvar att publicera kring aktivistiskt innehåll grundar sig i skuld. Två av kvinnorna uttrycker att de känner skuld för att de inte "gör mer" och att de inte skänker mer pengar. Därför känner de att delandet är en kompensation för att känna sig mindre tafatta mot situationen.

"Jag känner typ skuld, att man inte gör mer. Och att man känner sig lite tafatt i att man inte har pengar att hjälpa till och inte tid, att man känner lite skuld i det."

Emma

Flera kvinnor delade åsikter som kan sammanfattas med "alla delar ju, då gör jag det med". Denna åsikt förmedlades dock med två helt separata innebörder i de olika intervjuerna. Vissa använde meningen för att visa hur människor gör delandet till ett sätt att bygga sin egen identitet och kvinnorna reflekterade över att detta inte var äkta, utan snarare ett konstlat beteende. Flera av kvinnorna uttryckte att det inte kändes lika trovärdigt, samt att man kanske snarare gör det för att hålla sig neutral i en fråga än att man faktiskt tar ställning. En kvinna uttryckte också att hon kommer i kontakt med inlägg där folk påpekar att det är osolidariskt att inte dela och därför kan känna sig mer tvungen att göra det just därför. Det kan vara tryck både från kontakter som endast finns på sociala medier eller ifrån vänner.

"Det beror på slagkraften i fenomenet eller händelsen som man delar kring. I black lives matter så tror jag absolut att alla delade den här svarta rutan och hashtaggen blackout tuesday för att de var tvungna att göra det, för att varenda person la ju upp det. Om man inte hade gjort det så hade man blivit anklagad för att vara rasist och det vill man ju absolut inte bli anklagad för." Hanna

"Jag kan ju gå in på twitter till exempel, och alltså läsa inlägg om att så här folk tycker att det är osolidariskt att inte dela eller sprida en viss åsikt eller så, som jag kanske egentligen håller med om. Så ja det pushas att dela." Ida

Den press som beskrivits ovan bemöts dock annorlunda av två av de andra kvinnorna. Vid frågan om de känner att det vilar en stor förväntan eller press på dem att publicera aktivistiskt innehåll svarar de att de absolut skulle kunna göra det, men att på grund av att de inte har ett konto med "många" följare så har de inte lika stor press på sig som större konton vilka har större möjlighet att nå ut till fler människor. Har man en plattform med möjlighet att förändra, anser kvinnorna att det åligger ett större ansvar än om man har ett privatkonto med färre följare.

"Alltså hade man haft ett stort konto så har man väl den pressen. Att man hela tiden ska visa var man står. Alltså man ska dela saker, och man ska hjälpa till och har det ansvaret. Men har man ett vanligt konto så tror jag inte att man har det från sin omgivning." Klara

Den andra innebörden som meningen användes i var snarare av positiv och solidarisk karaktär. De som inte delade så mycket annars berättade att om det var någonting som väldigt många delar och som de anser viktigt så väljer de att dela just för att innehållet ska få spridning och bli viralt. Bidragandet till mängden av inlägg rörande en viss fråga är också en typ av solidaritet.

“Ett exempel var väl under metoo, då upplevde jag att det var jag och flera andra som publicerade lite så berättelser (...) och sådana inlägg händer ju ändå att man gör i bara solidaritet. För det bidrar ju bara till en mängd inlägg. Så det händer ju.”
Lisa

Det var dock en kvinna som uttryckte det motsatta och berättade att hon inte anser att hon behöver dela det som andra delar, eftersom det syns ändå, utan väljer att dela endast när det är ny information som hon tror att hennes följare kanske har missat.

“(...) jag brukar oftast skita i att dela om det är varenda person på instagram som delar någonting. Då är det inte lika... Då kan jag lika gärna hoppa att dela det, för det syns ju ändå. Så både och skulle jag nog säga, för jag delar nog hellre saker som kanske inte alla uppmärksammar.” Jenny

5.1.2 Filterbubblor

På de sociala medier som våra intervjupersoner använder finns flöden som baseras på vilka man valt att följa, samt algoritmer som, baserat på vad man brukar konsumera ger förslag på annat innehåll i samma genre. Beroende på vad som finns i detta flöde bygger det ens bild om vad som är de viktigaste frågorna just nu och vad människor pratar om. Flera av kvinnorna berättar att de antar att det som de ser i sitt eget flöde, även finns i deras vänners flöden. Detta kan ligga till grund om de väljer att dela ett visst innehåll vidare eller inte. De reflekterar även över huruvida man blir påverkad eller vinklad av att bli exponerad för samma information och informationskällor hela tiden.

“Jag tycker det är jättebra, jag tycker det får mer spridning då. Har jag förstått det som. Man ser ju ofta samma bilder cirkulera i mina vänners i alla fall. Så det får ju spridning. Men i och med att det är samma bilder som delas hela tiden så kanske man inser att man får en vinklad bild när man bara får samma bild hela tiden.”
Emma

Flera av kvinnorna reflekterar över huruvida de från början har valt de filterbubblor som de nu befinner sig i, både när det kommer till vänskapsrelationer men också vilken typ av nyheter som man exponeras för och hur man kan utvecklas vidare av detta. Flera kvinnor uttrycker att de har mer förtroende för att konsumera en nära väns innehåll, då man kan veta om personen ifråga är påläst. En kvinna berättar att hon har “rensat” bland sina gamla vänner på facebook och tagit bort dem som inte delar åsikter och synsätt med henne, medan en annan kvinna belyser riskerna med just att ta bort oliktyckande från sina sociala medier

och förklarar att hon anser att polariseringen blir större och det leder till att man får ett mindre nyanserat synsätt i olika frågor. En tredje kvinna berättar att hon ibland kan tänka att hon inte vill ha kvar de som inte delar hennes åsikter i sitt liv, samtidigt som hon kan känna att man kanske kan försöka att prata om andra saker än just politiska frågor när man ses.

“Kanske gamla kollegor, gamla klasskompisar som uttrycker åsikter som jag kanske inte håller med om, och som jag inte orkar kolla på. Om det är bra eller dåligt, det vet jag inte men där sällar jag nog, och där tar jag nog aktivt bort också. Och kanske avskärmar mig från dem.” Ida

“Om det är någon som tycker helt tvärt om då vet jag att ”ja men då kanske jag inte ska ha kvar dig i mitt liv” eller så kan vi vara vänner men vi slipper att prata om just detta ämnet.” Sara

En kvinna uttrycker negativa känslor kring att blanda sociala medier där man visar sitt vardagsliv och fina bilder, med känsligt aktivistiskt innehåll. Hon förklarar att hon påverkas starkt av den typen av inlägg och att hon ibland blir exponerad för det när hon inte vill, vilket hon känner att hon inte kan styra över. Hon beskriver att hon kan bli stressad av att få information om resten av världen när hon slöscrollar, då hon vid den tidpunkten tar en kort paus från sin egen vardagsstress genom sociala medier.

“Alltså jag är ganska känslig mot att se sådant. Så jag klarar liksom inte av att se det, så då blir det väl också lite att man slökollar och sen så får man upp sådana bilder. Det vill man ju kanske inte se just då. Man har inte valt det.” Klara

Många av de tillfrågade berättar att det mesta av den information om omvärlden som når dem är vinklat enligt deras egna värderingar, samt att de är medvetna om att de själva är med och vinklar bilden för deras vänner än mer när de delar information med samma synsätt. Det är alltså både genom deras konsumtion och deras aktiva delande/publicerande som detta beskrivs som aktuellt. En kvinna beskriver att hon tycker att det är en risk med att få en onyanserad bild, men att hon ändå ofta håller med. Hon beskriver att det kan finnas en press från både andra och sig själv att man ska dela ett visst typ av innehåll, vilket kan leda till att bilden av vad man delar blir väldigt snäv. Medan en kvinna uttrycker oro för att själv hamna i ett så kallat kaninhål av aktivistiska åsikter, berättar en annan att hon känner samma oro, men uttrycker att oron främst beror på att de med motsatta värderingar till hennes ska få en snäv verklighetsbild. En tredje kvinna, som även hon håller med om att hon ofta exponeras för sina egna åsikter invänder med att hon däremot ibland får kommentarer på sina mer aktivistiska inlägg med andra tankar. Hon beskriver det som att värderingarna ofta överensstämmer med hennes egna men att det ändå bidrar med nya tankar.

“Jag är lite... lite rädd för rabbitholes, och typ hur... om jag bara följer den typen av aktivism eller så, så blir jag väldigt vinklad kanske.” Ida

“Att incels, högerpopulistiska hamnar i ett hål med bara samma typ av information, samma sak med mig att jag har också mycket samma typ av information och mycket samma perspektiv. Mycket feministiska och postkoloniala perspektiv. Det är de perspektiv som mina medier har. Så att det blir ju lite polariserat.” Hanna

“(…) jag delade det här, att det har varit väldigt hårt mot polisen det senaste, och så delade jag det. Och då har jag en kompis som är väldigt insatt i typ Black lives matter och sådär, som skrev väldigt långt att, ”Ja så kan man tänka, men har du tänkt såhär?”. Och det var väldigt intressant för jag uppskattar när folk ifrågasätter det jag delar också, eller så att får... att jag också utvecklas. För hon tänkte inte att jag hade fel, hon tänkte ”Tänk på denna approachen också” så det uppskattar jag.(…)” Jenny

5.1.3 Bekvämlighet

Genom intervjuernas syfte att bidra med förståelse kring de unga kvinnornas upplevelser av sitt användande på sociala medier erhöll vi svar som beskrev kvinnornas tankar kring vad som är bekvämt, och vad som är obekvämt i deras användningsupplevelse. I dessa svar uppmärksammas exempelvis hur de tänker kring omvärlden och bekantas mottagande av deras aktivitet på sociala medier, eventuella orosmoment rörande att dela eller publicera något utan att vara påläst, och hur de uppfattar den generella källkritiken bakom innehåll som delas på sociala medier. Dessutom framgick mer generella tankar om hur kvinnorna föredrar att delta på sociala medier i termer av vad som är privat kontra offentligt, vilken typ av aktivitet som de tvekar på att genomföra och hur de resonerar kring att höras och synas i sociala medier.

En genomgående åsikt för alla intervjupersonerna var att det är viktigt att vara påläst inom ett ämne innan det delas. I svaren gällande att vara påläst när man delar innehåll beskrev några kvinnor vikten i att vara påläst för att inte sprida felaktig information.

”För min egen del så är det ju rädsla av att göra fel tror jag. Sen också så är det ju också såklart att det är superviktigt för att inte sprida fel information, och jag vet hur snabbt det går med internet, och jag vet hur snabbt något liksom kan spridas och hur snabbt det kan nå personer på liksom ett helt sjukt sätt. Och det känns kanske som att alla inte riktigt har koll på, och därför tycker jag att det är viktigt.”
Ida

Sett till kvinnornas egen aktivitet återfinns ambitionen av att vara påläst innan de delar innehåll. Flera kvinnor lägger en stor vikt i att kunna stå för, och försvara ett delat inlägg. Både ifall det skulle ifrågasättas från likasinnade, eller motstående mot budskapet. En känsla av att kunna diskutera vidare och beskriva det som budskapet menar, står i fokus.

”Ja gud! Skulle jag dela någonting skulle jag ju verkligen vilja att det här vet jag, eller det här kan jag, och det här står jag för också.” Klara

”Jag försöker ju i alla fall. Att vara lite källkritisk och liknande... Men jag kan inte säga att jag är 100% påläst. Det är jag inte. Men jag är inte helt... Jag delar inte bara för delandets skull liksom, jag vill ha lite vetenskap eller kunskap om det.” Sara

En kvinna hade dock en mer förlåtande och kanske inbjudande syn på vikten att vara påläst med tanken att kunskap bildas genom att människor pratar med, och ifrågasätter varandra. Hon lägger en stor vikt i att kunna stå för det som delas.

”Jag tycker egentligen att man ska vara påläst, samtidigt tycker jag att det är dumt att man ska ha det kravet att man ska vara påläst i allting, man lär ju sig genom att prata med andra. Det hade ju egentligen varit bra om någon la upp något så kunde man fråga vad menar du egentligen med det här och personen ba “jag vet inte riktigt”, så kan man dela sina egna åsikter och så kan de lära sig från en själv. Men samtidigt tycker jag att det är viktigt att man står bakom det man sprider så att man inte sprider hat, kränkningar eller stötande eller allt det. Så mer ja än nej.” Hanna

För vissa artar sig ambitionen av att vara påläst och kunnig i aktivistiska inläggs budskap som ett tvång som leder till obekvämheter, färre delningar och mindre spridning av innehållet. En kvinna beskriver det som skämmigt att dela med sig av något för hastigt utan att egentligen kunna stå för svar om en konfrontation skulle komma. Andra känner ett liknande obehag, och är därför mer benägna till att dela innehåll kring ämnen som de är intresserade av, eller som de vet är mer i linje med deras följares åsikter.

”Men det är väl typ främst om det skulle vara så att jag delar någonting för snabbt, och sen så inser jag att det inte egentligen är... Att jag inte har gjort tillräckligt med research kring det. Och så är det egentligen någonting som... Något galet... Och så får jag skämmas över det liksom. Det är väl främst det kanske.” Ida

”Det är nog den jag fasar mycket över. Det är det jag menar med att jag nog helst delar något som jag är engagerad och intresserad av så om jag skulle få en motreaktion eller någon som inte håller med så har jag svar tillbaka. (...) man delar väl helst saker som man vet att andra håller med om? Så är jag också om det inte är någonting som jag brinner lite mer för då.” Anna

Vikten av att vara påläst och säker i det som delas eller publiceras är inte den enda aspekten som kan leda till obekvämheter i kvinnornas användning på sociala medier. Flera kvinnor beskrev att det ibland kan vara obehagligt nog att ta ställning och öppet visa sin åsikt i sakfrågor, exempelvis genom kommentarer eller publicerade av inlägg. Vissa förklarade också att det ofta är enklare att diskutera ämnen privat i en närmare krets, utan att aktivt behöva ta ställning genom att dela sin åsikt offentligt.

“Ja men skulle jag lägga min kommentar där så är den ju synlig för alla. Då vet alla vad jag tycker om det här. Och ja. Det vill jag väl inte dela med mig för alla och speciellt då om man känner att man inte... Eller det behöver ju inte heller vara att man måste ha koll på det utan bara kommenterar ”ooh jag håller med”. Det känns... Jag ser liksom inget syfte med att jag ska göra det, eller jag vill inte.”
Klara

”Vi är ganska överens i min tjejgrupp att vi tycker ganska lika om det mesta. Delar jag någonting där så vet jag att jag kommer få mycket att alla håller med att ”usch vad tråkigt” eller ”äh så bra”, och då känns det ju såklart mer tryggt att dela det därför man kommer inte att få några motreaktionära påhopp som man inte vill ha.” Anna

Några kvinnor beskrev också att de ibland känner att deras röst eller åsikt i frågor inte är stark nog för att de ska publicera ett inlägg om vad de har att säga i sakfrågor. I dessa fall kan det vara lättare att dela någon annans inlägg för att sprida ett budskap. En kvinna beskrev också att publiceringen av ett inlägg i exempelvis ett aktivistiskt syfte känns permanent och redo för mothugg från andra användare, därför beskriver hon att det ofta är enklare att publicera eller dela något i ett ”storyformat” där inlägget slutar vara offentligt efter ett dygn.

“Jag tror inte att jag känner mig tillräckligt, eller har nog inte självförtroendet i det att känna att min röst och mitt perspektiv är tillräckligt viktigt och har slagkraft och skulle nog inte sätta mig ner och skriva en text om vad jag tycker, utan det känns absolut enklare att bara den här personen håller jag med och den här personen håller jag med och dela.” Hanna

”Det är som jag tidigare sagt att jag oftast känner att jag är medveten om vad jag delar men typ de få gånger man delar saker i solidariskt syfte, typ för att alla andra gör det, väldigt få gånger. Då kan man ju känna att hoppas ingen gör det... vem vet jag kanske får en motreaktion på det och då är det ju obekvämt att ha det uppe. Men därför delar jag nästan allt bara på story för det försvinner ju. Ligger det kvar som ett inlägg så kan man ju få ta del av det efteråt också.” Anna

När det kommer till att låta sin röst höras och öppna sig för reaktioner beskrev dock en kvinna att hon hellre publicerar personligt innehåll, snarare än att dela någon annans åsikter, eftersom hon har mer kontroll då. Hon menar att det är enklare att dela sina egna åsikter och eget innehåll eftersom det inte finns risk för att förvränga någon annans åsikt eller integritet då.

”Alltså personliga inlägg är nog enklare att dela. Där det kan vara liksom... Jo men de är enklare att dela. När det gäller andra och känsligt innehåll. Jag vet inte jag kanske är ute och cyklar. Men i mitt jobb... Eller mitt liv präglas ju så mycket det jag studerar och jobbar med. Det är mycket sekretess liksom. Och det är också något som jag funderar mycket över, jag tror att jag funderar mer över det än de flesta andra som delar saker i allmänhet. För att det är så präglat av “vad får man och vad får man inte säga”, för att det ska bli rätt. Jag är väldigt mån om att det ska

bli rätt. Så det är något jag funderar över, och det är nog enklare att dela saker om sig själv än om andra.” Jenny

Sett till att publicera ur ett mer vardagligt perspektiv utan att nödvändigtvis ta ställning i sakfrågor fick vi olika svar. Många av kvinnorna beskrev att man kan bli dömd ändå, endast baserat på att ens vardag eller publicerande inte nödvändigtvis instämmer med sociala normer. En kvinna beskrev dock att hon föredrar att publicera framför allt vardagligt innehåll, där reaktioner och interaktioner på inläggen kan räknas som motiverande.

”Ja men jag tänker lite så; om jag la ut en bild på när jag dricker bubbel på en måndag som jag vet att jag gjorde för ett tag sedan. Så vet jag väl att folk kommer tänka; ”men hållå det är måndag, man dricker inte alkohol på en måndag, man dricker på fredag/lördag, thats it” Och att de då får en ganska negativ bild av mig. Men jag känner ändå att jag försöker väl inte ta åt mig av det. Men ibland tänker man till på vad man lägger ut, men det är svårt också.” Sara

”Jag tror helt ärligt att det är att jag står i min lägenhet och ”haha roligt”, klickar och lägger ut. Det är väldigt simpelt då liksom. Det är främst att det här var lite roligt, det här lägger jag ut liksom. Den riktiga grejen blir ju då när folk svarar på storyn det är ju då det blir roligt på riktigt liksom. Så det ligger ju någon form av kommunikation eller bekräftelsegrej i det. Det är ju inte så roligt att lägga ut en story som jag tyckte var kul och så svarar ingen, då blir det ju ändå lite platt fall. När man lägger ut någonting finns det ju en underliggande känsla av att man vill att någon svarar liksom.” Lisa

Mottagandet till att publicera inlägg om sig själv och sitt liv framställde många kvinnor som en aspekt att ha i åtanke. Vid valet av vad som ska publiceras finns det ofta en rädsla mot att bli dömd eller utpekad. En kvinna beskriver att hon inte känner sig bekväm med att publicera lättklädda bilder på sin kropp, även om hon tror att mottagandet mestadels skulle vara positivt. En annan kvinna finner dock obekvämheter som något som borde utmanas. Hon menar att det för henne har varit frigörande att gå ur sin bekvämlighetszon och publicera fler samt öppnare inlägg där hon delar med sig av sig själv.

”För att folk har så mycket åsikter och tankar om hur en kropp ska se ut. Och den kroppen har inte jag. Då känner jag... Ja men jag känner inte... Det känns ingen lust i att visa det och få kommentarer eller liknande, även om jag tror att majoriteten av kommentarer skulle vara väldigt positiva och peppande för att man vågar lägga ut någonting som inte är den ideala kroppen. Men det känns väldigt privat för mig i det läget.” Sara

”Jag tror inte obekvämt är en dålig känsla, alltid. Jag blev mer aktiv på sociala medier för kanske ett halvår, ett år sedan typ. För jag har en kompis som är ganska stor på sociala medier och vi bollade kring vad jag kan och inte kan dela, för jag vet att många tycker att det är intressant, det jag pluggar till exempel. (...) första gången man delar det så är det ju skitjobbigt. Det är väldigt utlämnande och det klart att det är obekvämt. Men jag tror inte att det är något dåligt.” Jenny

5.1.4 Autencitet

Flera av kvinnorna berättade att något de gärna undviker att konsumera på sociala medier är skönhetsideal. En kvinna berättar att hon själv inte blir så påverkad av det men har flera vänner som blir det och är rädd för att efter för mycket exponering kanske må dåligt själv. Vid följdfrågan om hon inte konsumerar detta av solidariska skäl menar hon istället att det är ett ställningstagande för att inte ytterligare bidra till spridandet av falska kroppsideal. Kvinnorna berättar att de ser mycket av kroppsidealet på sociala medier men att de ställer sig kritiska till hur mycket sanning som finns i de bilder som visas. En kvinna berättar att hon ofta ser influencers med kroppar som knappt är uppnåeliga av träning, utan hon misstänker starkt att det är operationer även om influencern själv skriver att det inte är så. En annan kvinna berättar att hon ser flera konton som uppmanar till att äta väldigt lite ihop med en bild på en smal tjej på en strand och anser att det främst leder till hets om att vara och se ut så, vilket hon aktivt undviker att konsumera.

“Alltså det är många som inte berättar om operationer och liknande de har gjort och säger att allting kommer efter träning, när man vet att det är väldigt sällan som man kan få sådana kroppar av träning.” Sara

“(…) man har också kompisar runt omkring en som känner att de blir mer eller mindre påverkade liksom, och då känner jag att även om jag själv inte känner “åh gud vad påverkad jag blir av att någon ser ut såhär i den bikinin” så skiter vi i att exponeras för det i den utsträckningen man kan för att inte riskera att gå i den fällan.” Lisa

Flera kvinnor berättar att de tror att många scroller förbi utan att konsumera det mesta aktivistiska innehållet, och i de fall de hittar något som ser bra ut så delar man det utan att läsa på vidare i ämnet, för att skapa en image. Vi ställde frågan om de tror att de flesta som delar aktivistiskt innehåll gör det för att de brinner för ämnet eller ifall de främst gör det för att de känner att andra förväntar sig det utav dem. De flesta kvinnorna svarade att de tror att det absolut hade med förväntningar att göra, detta kan bero på att man antingen känner ett solidariskt ansvar eller att man direkt agerar för att hålla med de andra i ens flöde.

“(…) många gör det automatiskt liksom för att visa solidaritet i att andra gör det. Jag vet inte vilket ord jag söker, men när man bara följer strömmen.” Anna

“Ja... Mer för att det förväntas av dem tror jag. Alltså vissa delar ju bara saker och så vet de inte ens om de står för det typ känns det som. Att det bara ska se bra ut eller att ”ja det här har hänt” och så bara ”men vet du vad som egentligen hände?” kan man ju undra typ.” Klara

Ett tema som vi kunnat urskilja bland svaren från kvinnorna var huruvida de ansåg att det som de konsumerar på sociala medier, samt det som de själva publicerade hade en riktig autentisk mening eller om det var konstlad bild som de önskade skulle målas upp. Flera av kvinnorna berättade om hur de tycker sig se andra försöka att genom olika handlingar bygga

en identitet utåt för sina följare genom att visa upp en sida av sig själv som gynnar denna önskade bild. Detta ska sedan leda till att människor som följer en ska få en bild av att man är en bättre människa, men flera av kvinnorna ställer sig kritisk till detta och ifrågasätter om dessa personer verkligen bryr sig så mycket om det som de publicerar. Det handlar enligt en kvinna inte främst om de i ens närmsta krets, utan de man har kontakt med via sociala medier.

“Det känns som att man hela tiden ska visa sig vara en bra människa. Att det hela tiden handlar om hur bilden av mig ska se ut. Så det är väl därför det känns som; “Ja, men hur mycket bryr du dig egentligen om det här”, eller “hur mycket bryr du dig om hur andra ska se dig?”” Klara

“Det handlar kanske inte om de närmsta men de som är steget bort som man ändå har kontakt med på sociala medier. Lite image.” Emma

En av de vanligare typerna av inlägg som publiceras på sociala medier är bilder på användaren själv, så kallade selfies. I frågan gällande selfies delar sig åsikterna markant mellan de tillfrågade. En kvinna berättar att de flesta av hennes inlägg är antingen selfies eller bilder på henne och flera av hennes vänner. Hon förklarar att hon tycker att bilden är snygg och att det är motivationen till att hon vill dela den med de som följer henne. En annan kvinna ställer sig däremot väldigt kritisk till att publicera bilder på sig själv. Hon berättar att hon gjorde det mycket förr, eftersom det gav henne bekräftelse, men att hon numera hellre söker den bekräftelsen inifrån och från sina nära vänner. Hon beskriver att hon är obekvämd av tanken att någon okänd som endast följer hennes sociala medier ges makten att bedöma hennes utseende.

“Jag är i princip med på varenda bild. Det är jag eller jag och flera kompisar. (...) En kort mening om att jag tycker om personen eller något sånt. Det behöver inte alltid vara en lång text med mina tankar liksom.” Jenny

“Jag tror bara inte att jag har ett intresse av att bli bekräftad på mitt utseende av andra människor via sociala medier. Och att det är utelämnande att göra det. Man ger andra möjligheten att bestämma hur fin man är på den bilden utifrån hur många likes eller kommentarer man får. Man ger liksom dom makt att definiera ens egna utseende. Jag känner mig inte komfortabel med det utan jag vill hellre försöka ge mig själv den bekräftelsen och få den genom mina vänner som jag har i verkligheten.” Hanna

Det är inte endast via bilder på sig själv som kvinnorna kan känna att de får bekräftelse, utan också genom att de publicerar en bild på vad de gör eller gällande vad de tycker. Flera av de intervjuade är överens om att responsen är en viktig del i varför man delar ett inlägg, även om flera säger att den var ännu viktigare för några år sedan. Alla är dock inte lika komfortabla med tanken kring att responsen som styr. En kvinna berättar att hon kan bli arg på sig själv över hur glad hon blir när hon får en snäll kommentar, samtidigt som en annan kvinna tycker det är helt naturligt eftersom hon publicerar för sina följares skull. Hon

berättar att det för henne är väldigt viktigt att de som följer henne uppskattar att hon delar. Hon gör det för att de ska läsa, hon har ju redan läst det själv, som hon uttrycker sig.

“Det där har ju gått i vågor, för några år sedan var det nog bekräftelsen eller likes för att alla andra är aktiva på instagram och då vill jag också vara det men nu för tiden skulle jag säga att det är för att jag får feeling och känner att den här var ju fin och typ delar.” Anna

“Det är väldigt blandade känslor. Jag lägger ju ut den för att jag tycker att det var en bra bild. Så man vill ju att andra tycker det också eller uppskattar bilden. Men sen blir jag också irriterad på mig själv när jag gör det, att det känns som att jag bara gör det för bekräftelsen.” Sara

“Nej men det är väl därför man gör det? Tänker jag. Alltså om jag aldrig fick höra att ”Jag läser det du delar” eller ”Jag tycker om det du delar” så tror jag inte att jag hade gjort det. Eller jag tänker att det nästan är den största moroten. Att folk uppskattar det. Alltså jag delar inte för att jag själv ska läsa det, för det har jag redan gjort.” Jenny

En kvinna granskar även sig själv på detta sätt och berättar att hon genom vad hon delar, bygger sin identitet utåt och delar med sig av sina åsikter generellt. Genom att dela det aktivistiska innehållet ges en bild av vad hon har för åsikter, men samtidigt bygger hon bilden av sig själv att vara en tjej som hittar på saker och inte ligger på soffan när hon delar vardagsinnehåll.

“Det är mycket för mig själv att det blir som en liten dagbok, men sen är det ju också för att andra ska se vad man gör känns det som. Att man har många kompisar, ett aktivt liv och att man inte bara ligger på soffan tror jag.” Emma

5.2 Användning före och efter #Metoo

För att besvara vår andra frågeställning valde vi att i vår intervjuguide, efter vi hade frågat intervjupersonerna om deras vanor gällande konsumtion, delande och publicerade på sociala medier, att sätta dessa tankar i ett tidsperspektiv. Vi bad dem att tänka tillbaka på hösten 2017 då #metoo uppmärksammades i Sverige, och jämföra hur de uppfattar klimatet på sociala medier nu jämfört med då, och reflektera över om deras eget beteende har förändrats sedan dess. Vi ville också fånga upp vad de minns att de kände i samband med rörelsen och om de tror att de lärde sig någonting från den.

5.2.1 Klimatet på sociala medier

Alla våra intervjupersoner upplever att klimatet på sociala medier har förändrats under de senaste fem åren. Några av dem tycker att man efter #metoo kunde se en skillnad i hur kvinnor behandlade varandra, hur det var ett mer stöttande klimat och att det fanns ett

systerskap som tidigare inte hade varit synligt. En av kvinnorna berättar hur hon tycker att det blev enklare för kvinnor att visa starka känslor som ilska, och att det var okej att bli förbannad. En annan kvinna förklarar att hon tycker sig se att fler kvinnor kommer till tals och vågar göra sin röst hörd på sociala medier.

”Jag skulle ändå säga att jag tycker att fler kvinnor tar plats i sociala medier efter det. För det blev så mycket att kvinnor stödde varandra och även vissa män också såklart, men det blev som en enda stor enhet typ. Jag vet att jag diskuterade detta med en kompis, det var inte så nyligen men två tre år sedan, att det känns som att folk mer aktivt vågar ta upp det ämnet också, och bara generellt sätt vågar visa sig mer utåt då också. Och att vi också kan säga till vad vi tycker och tänker och bli förbannade.” Anna

Flera av kvinnorna beskriver dock också hur klimatet har hårdnat. De anser att klimatet på sociala medier bidrar till ett snabbare och hårdare dömande av människor. Det räcker att skriva någon sak som andra uppfattar som fel, vilket räcker för att man ska bli dömd. En kvinna tror att folk är mer försiktiga och medvetna om hur de porträtterar sig själva nu. Alla är dock inte helt överens om att klimatet endast är dömande, utan en av kvinnorna berättar också att de upplever att det finns större plats för debatt nu än tidigare. Detta beskrivs som både positivt och negativt. Då åsikter som hon sympatiserar med får plats, ges även plats till det motsatta.

“Jag vet inte med klimatet så mycket egentligen, det är väl mest att den här benägenheten att avfärda någon snabbt har blivit större de senaste åren, alltså att man dömer ut någon utifrån en rad som någon har skrivit, så har man lättare att bara ”du är dum i huvudet”, och att man så pratar med sina kompisar i verkligheten och så ”Hörde du att den här personen sa det?” typ. Alltså typ Alexander Pärleros la ju ut något där han grät när kriget i Ukraina började och att han skrev ”Åh gud jag drömde att jag var i kriget” typ. Och då vet jag att jag snackade med mina kompisar om det, eller någon kompis började snacka om det att ”Fyfan va han är verklighetsfrånvärd, det här handlar inte om honom”. Så där är det enklare att bara avfärda någon som bara dum i huvudet för att man dömer väldigt snabbt utifrån vad någon delar eller säger.” Hanna

” (...) Offer lyfter sina historier men även förövare lyfter sina. Att det är den andra sidan av myntet och det är på gott och ont liksom för att såklart att den förståelsen krävs också.” Lisa

Kvinnorna anser även att det finns en större arena för aktivistiskt innehåll att spridas nu än för fem år sedan. Flera kvinnor berättar att de för fem år sedan och mer, främst använde sociala medier för att hålla kontakten med sina vänner. Idag upplever de att sociala medier har blivit en stor kanal för att få tag i information och dela/konsumera av aktivistiskt innehåll. En kvinna beskriver att hon upplever att det har ökat i antalet hjälporganisationer och rörelser som har konton på sociala medier och att det därmed också syns och sprids mer.

”Ja... men jag bara räknar så här, för 5 år sedan var jag 20. Om jag jämför med liksom klimatet på instagram när jag gick gymnasiet. Då känns det som att instagram bara var; mina vänner publicerade selfies och man skrev ”vad snygg du är” typ. Medan idag så är det något så mycket mycket större. Men nu i och för sig så kanske jag tänker mestadels på instagram när jag refererar till det.” Ida

”Ja det är mycket mer aktivism och inlägg om aktivism. Oftast inlägg som de själva inte gjort men som delas.” Emma

En annan aspekt av klimatet på sociala medier som belyses är skillnaden och medvetenheten om de konsekvenser som kan komma av publicering. Två av kvinnorna tar upp och belyser hur de fällande förtalsdomar som kom efter #metoo har påverkat klimatet. En kvinna berättar att hon ser att konton som tidigare varit mer lättsamma med att lägga ut både människors för och efternamn där de anklagas för brott eller annat, nu är mer försiktiga och kanske främst ger ledtrådar. En annan kvinna som håller med om att denna förändring har skett tycker dock att det är riktigt dåligt att fler inte döms i rätten, men att det är bra att vara försiktig med att hänga ut de som är juridiskt oskyldiga.

”Jo men jag tycker dels att det finns en större vilja att dela med sig och att bidra till sådana typer av vittnesmål å ena sidan, men å andra sidan, eftersom det blev så många förtalshärvor efter metoo, så tycker jag också att det fanns ju när metoo satte igång en bild av att “om jag inte kan få den här mannen dömd i domstol då ska i alla fall media få sin chans att döma honom” liksom. Men det tycker jag ändå har svalnat efter metoo, för det har väl blivit så att... Det är förjävligt att folk inte döms i större utsträckning i domstol, men om de inte döms där då är de enligt lagen oskyldiga och då kanske vi inte ska hänga ut dem. Jag upplevde att precis när metoo var så hängdes det ut mycket folk som sen kanske inte dömdes, men som fick motta mycket skit, men det upplever jag har svalnat lite. Samtidigt som folk ändå är benägna att berätta vad som hänt, men man kanske inte går ut med för och efternamn direkt liksom.” Lisa

5.2.2 Upplevda beteenden på sociala medier

Vid frågan om hur kvinnorna upplever att deras beteenden har ändrats på sociala medier kunde vi se vissa skillnader. Många tyckte det var svårt att avgöra men kunde ändå identifiera några mönster som de upplevde skiljer sig sedan fem år tillbaka. Några kvinnor berättar att deras kanaler på sociala medier tidigare var väldigt fokuserade på dem själva. De publicerade mer bilder på sig själva och innehåll rörande deras privatliv än vad de gör idag. En kvinna beskriver att hon känner sig modigare kring att dela med sig på sociala medier nu. Hon berättar att hon tidigare mest publicerade bilder med kort text, men nu vågar publicera mer utförligt innehåll, samt utveckla diskussion och få folk att tänka till kring hennes innehåll.

”Ja det har jag, för fem år sedan la jag absolut upp bilder på mig själv, lättklädda bilder, selfies, och mycket mer på saker som jag gjorde och umgängen. Alltså jag syntes mer i mina sociala medier och nu gör jag inte det över huvud taget. Så det är absolut en förändring. Och varför vet jag inte riktigt men jag antar att det har med att göra att jag känner att jag inte riktigt får ut något av det längre och att det är alldeles för privat att så lägga upp bilder på hur jag ser ut, tror jag.” Hanna

”Jag tror att jag vågar mer. Jag tror jag vågar dela saker mer, och det har väl med ålder att göra också kanske... Ja men, jag tror att jag skiter lite mer i vad folk tycker nu. Eller det vet jag att jag gör. Och delar saker eller pratar om saker, lägger upp mer av saker som jag har vart med om nu, än vad jag gjorde då. Mycket mer. Jag gjorde inte så mycket eget innehåll. Eller alltså jag la ju ut mina egna bilder. Men om vi tar de två bilderna som vi snackade om innan så la jag ju nästan bara upp bilder för att, så här ”Aa, detta är jag just nu” och så skrev jag någon kul text till det innan. Så var det innan liksom, men nu är det ju om annat. Nu är det ju mer för att folk ska tänka till, och det var det inte innan.” Jenny

Vi frågade även kvinnorna om huruvida de delar mer innehåll nu än förut. Vi kunde urskilja att kvinnorna generellt delade mer snarare än mindre, samt att det finns mer eftertanke bakom delandet. En kvinna berättar att hon inte delar mer nu än tidigare men att fokuset gällande vad hon delar har skiftat. Hon berättar även att hon tänker efter mer noggrant innan hon trycker på delningsknappen. En annan kvinna berättar att hon ser sig själv som modigare nu, att hon tidigare var väldigt nervös kring att dela innehåll där hennes åsikter kom fram, men att hon känner sig mer självsäker i det nu.

”Jag tror alltid jag har delat lite men intresset har förflyttats lite. Innan så var det kanske djur och efter metoo så blev det mer att man engagerade sig lite mer feministiskt som jag gör nu, lite.” Anna

”Ja, jag hade aldrig vågat dela något som hade kunnat trampa någon på tårna. Tror jag. Jag vet när jag delade den här nördgrejen, då var jag nervös. Men nu hade det nog inte varit några problem, men jag hade nog tänkt mer på vad folk tycker om mig och alla bilder skulle mer följa en mall om vad som var trendigt.” Emma

Ett annat sätt som några av kvinnorna uttryckte att de ändrats på var att de nu ser och behandlar innehållet på sociala medier på ett mer nyanserat sätt. Genom att de fått fler perspektiv beskriver de hur de uppfattar sin egen förmåga att agera källkritiskt och att inte se saker som man läser på sociala medier som svart/vitt bättre.

”Jag tror att det är lättare för mig nu att se två sidor av myntet och försöka problematisera mer istället för att se saker mer svart/vitt, typ okej det där står på instagram, därför har det hänt och då är det den personens bild som gäller. Punkt liksom. Men nu tror jag efter metoo att man läser saker mer nyanserat och jag upplever det i läsningen också att saker är mer nyanserade. Så jag tror att man försöker att problematisera lite mer.” Lisa

Flera kvinnor vittnar även om att de faktiskt inte tror att de har ändrats så mycket alls i de flesta aspekter. De berättar att de delvis följer andra konton och på det sättet konsumerar till viss del en annan typ av innehåll, men också att deras syn på delning och huruvida det delar är i stort sett oförändrad.

”Ja fast typ... Ja, men asså jag följde ju samma twitterkonton då typ. Jag följde inte riktigt samma på instagram men jag gjorde samma saker på sociala medier... Så inte jättemycket... mitt beteende heller tror jag.” Ida

5.2.3 Känslor kring och lärdomar från #Metoo

Vi frågade, som tidigare nämnt, även vad de kunde minnas att de kände under #metoo-rörelsen. Kvinnorna var överens om att de kände mycket känslor under denna tid, de kunde också berätta om att de på något sätt antingen deltog aktivt eller kände sig träffade av den behandling av kvinnor som rörelsen uppmärksammade. Flera kvinnor berättade att de tyckte att det var på tiden att det lyftes och att de blev arga och frustrerade av vittnesmålen men det beskrevs också med ord som hopp, befrielse och samhörighet.

”Oj, det var känslor! Jag var glad, jag var arg, jag var frustrerad, jag var ledsen, jag var... Jag var rädd. Men jag var väl mest glad över att det äntligen hände någonting. Sen blev jag väldigt ledsen när det fortfarande är detta problemet med rätts... alltså lagar i Sverige. Och att det fortfarande inte kommer någonstans. Hur mycket bevis man än har så blir det aldrig några fällande domar.” Sara

Vid frågan om de uppfattade att de lärde sig någonting nytt från #metoo-rörelsen svarade flera kvinnor att detta ämne och andra feministiska frågor redan var någonting som var närvarande i deras liv sedan innan. Någonting som flera kvinnor dock berättade var att de blev förvånade över bredden av problemet. En kvinna berättar att hon endast trodde att det hände i restaurangbranschen där hon själv arbetade, men fick då reda på att det kan hända alla kvinnor inom alla yrkesgrupper.

“Ja, delvis att det händer överallt. Jag trodde att det bara var i restaurang och att resten av livet kommer det inte att hända. Men också att man såg mer att det kan hända precis överallt och att det är okej att ta upp det numera tycker jag.” Emma

En tredje kvinna berättar att hon fick vatten på sin kvarn i tanken hon tidigare haft om att kvinnor blir tystade i större utsträckning än män. Denna insikt beskriver hon snarare kom i efterspelet från #metoo, när mediebevakningen på kvinnors historier dalade och männen fick träda fram mer.

“Nej, men jag skulle säga att jag blev mer uppmärksammad på och säker i min bild av hur kvinnor stoppas när de berättar sin sanning. Det var väldigt mycket mothugg av alla män som blev anklagade och väldigt mycket sympati, alla sympatiserade med de här männen och tyckte synd om dem som blev ut... Eller exposed. Män gavs mycket mer, än vad jag tyckte, utrymme i medierna och många

kvinnor blev anmälda för förtal. Detta är kanske lite efter för precis under metoo kände jag såhär att ”fan va nice, alla kvinnor får plats i media, denna månaden är våran”. Så det kanske inte var under tiden utan snarare efter som jag kände att man fick en liten dänga av att, kom inte här och tro att ni kan säga vad ni har upplevt.”
Hanna

När vi bad kvinnorna att reflektera över hur de upplever att klimatet och deras eget beteende förändrats använde vi oss av referenspunkten #metoo. Vi ville genom detta att kvinnorna skulle reflektera över om de ansåg att #metoo påverkat deras och andras beteende på sociala medier. Vi fick som presenterat ovan många svar på hur de förändrats de senaste fem åren, men vid frågan om de tror att det är #metoo som är huvudorsaken fanns stor tveksamhet. Flera av kvinnorna berättade att de själva trodde att skillnaderna berodde mycket på att de blivit fem år äldre och därmed mognat, några andra berättade att deras liv har ändrats väldigt mycket genom att de börjat studera eller skaffat sambo och nya prioriteringar. Det var dock några kvinnor som berättade att de trodde att #metoo hade större påverkan inom vissa områden, som exempelvis jämställdhetsfrågor.

“Mycket tror jag är för att man har blivit äldre. Man har växt mycket sedan fem år tillbaka, men självklart har nog metoo en del av det också att göra. Sen har man väl inte tänkt på det på det sättet mer än att man tänkt ”åh men det är för att jag har blivit äldre och mognare och klokare”, men självklart kan en sån här grej... Jag tror att allting som händer påverkar oss på ett eller annat sätt. Kommer att påverka oss för framtiden också på hur vi tänker, känner, gör, beter oss.” Sara

6. Analys

I kvinnornas upplevelser av deras användning av sociala medier finns både likheter och skillnader. En likhet kvinnorna emellan är att samtliga har en mestadels positiv inställning mot digital aktivism. Skillnaderna uppkommer snarare i hur de bedriver och förhåller sig till aktivistiska budskap och idéer. Detta går hand i hand med den digitala aktivismens förmåga att anpassa sitt deltagande efter egna intressen, behov och engagemangsnivåer (Leong, et. al, 2019:187; Papacharissi, 2010:160). Exempelvis delar vissa kvinnor fler inlägg än andra och känner sig pålästa i dem, medan vissa inte ens vill kommentera eftersom att det skulle lämna ut deras personliga åsikter mot offentligheten. Kvinnorna känner känslor för rörelser och är inte aktivistiskt ointresserade, men de har inte förklarat att de identifierar sig med någon specifik rörelse. De identifierar sig snarare mot ett syfte vilket kan strävas mot genom konsumtion, delning och publicering. I den digitala aktivismens anda så antar sig kvinnorna inte nödvändigtvis rollen som aktivist eller frihetskämpe, men strävar genom individuella förmågor och ambitioner av olika grad framåt mot delmål, vilka kan anses vara mer uppnåeliga och mindre omständliga att kämpa för (Ekström & Sveningsson, 2019). Kvinnornas individuella motiv kring vad de vill, vågar och faktiskt delar går i linje med den digitala aktivismens atomiserade struktur (Papacharissi, 2010:160).

I jämförande med den idealistiska bilden av att vara politiskt aktiv som i Sveningsson (2015) beskrivs som en av de tre huvudanledningarna till att unga väljer att inte kalla sig själva politiskt aktiva, när inte användandet som kvinnorna beskriver målbilden. Även om man gör skillnad på de kvinnor som beskrev sig själva som mer aktivistiska och mindre så är fortfarande de mest aktiva mer passiva sett till aktivitet. Detta är dock inte på grund av att de är "lata" eller oengagerade, detta är precis det som den digitala aktivismen gjort möjligt. Att kunna vara riktigt engagerad men samtidigt på ett individuellt och komfortabelt sätt verka aktivistiskt (Leong, et. al, 2019:187). I Sveningsson (2015) så beskrivs det att den som uppfattas som politiskt aktiv inte agerar från en plikt-känsla utan engagemanget ska vara personligt. Flera av kvinnorna kunde berätta att de agerade aktivistiskt eftersom de anser sig ha en plikt på grund av att de själva är privilegierade och har möjlighet att påverka. Kvinnorna gestaltar här imagined solidarity när de talar mer för de normativa grunderna bakom aktivismen. Även då de berättar att de delar för att bidra till en massa, handlar de från de normativa skälen. De brinner likt imagined solidarity starkare för själva kampen och dess syften och möjligheter än vad de gör för de enskilda personerna i den. Här tycker vi inte att kvinnorna gestaltar situated solidarity eftersom att den är mer bunden till emotionella motivationer och solidaritet mot individen (Stewart & Schultze, 2019:17-18).

6.1 Solidaritet

Normativa skäl bygger på en känsla att man bär ett ansvar att göra gott i den mån man kan. Känslorna som kvinnorna hade kring solidaritet och att dela aktivistiskt innehåll kunde på flera sätt passa in under den kategorin. De berättade att de kände att de borde aktivera sig på

grund av att de var privilegierade och hade möjlighet, men kände samtidigt en skuld i att de inte gjorde mer. Flera kvinnor anser att med en större plattform kommer större ansvar. Detta ses också enligt modellen som normativa skäl, likt Stewart & Schultze (2019:17) definition av imagined solidarity, då det snarare beror på genomslagskraften för kampen, än de emotionella skälen vilka personen som driver plattformen har. Det går också i linje med Leong et. al (2018:188-189) resonemang om att digital aktivism tillåter en jämnare fördelning och synliggörande av resurser i en rörelse. Resursen blir i detta fall användarens större följarskara som kan exponeras för budskap.

Vi har genom kvinnornas aktivistiska användande sett mycket användning från normativa skäl. Men i svaren vi fick gällande deras mer vardagliga användning var de emotionella skälen närvarande. När kvinnorna exempelvis kommenterar solidariskt på vänners innehåll för att hylla och peppa dem är det från emotionella snarare än normativa skäl. Det är viktigt för kvinnorna att peppa en vän när de exponerar sig genom exempelvis publicerandet av en bikinibild, även om samma kvinna uttrycker att hon av principiella skäl annars undviker den typen av innehåll från konton som inte är hennes vänners. I vissa fall kan alltså de emotionella motivationerna till att peppa gå framför de normativa kring att stödja en kamp, vilket är en liknelse mot situated solidarity där medlemmar uttrycker solidaritet mot individer (Stewart, Schultze, 2019:17-18).

6.2 Filterbubblor

Flera av kvinnorna uttryckte en oro för att de själva och andra skulle bli avskärmade från annan information än den som de själva håller med om och väljer ut, och att detta i sin tur skulle leda till polarisering. Kvinnorna berättar att de själva har gjort de val som gör att deras informationsflöde är begränsat, antingen genom att endast följa personer med liknande åsikter, eller genom att ta bort personer med annorlunda tankar från sitt flöde. Enligt Dahlgren (2018) så är filterbubblor och dess polariseringskraft inte lika stark som oron som råder kring den, givet att möjligheten att själv välja vilken information man utsätter sig för finns. Eftersom kvinnorna uttrycker att de själva har gjort valen rörande vilken information de kommer i kontakt med, bör alltså möjligheten för dem att ändå bibehålla en nyanserad bild vara större än de upplever.

6.3 Bekvämlighet

Merparten av kvinnorna förmedlar ingen tydlig önskan mot att framstå som politiskt aktiva. I Sveningsson (2015) förklaras tre olika huvudanledningar till den här typen av ställningstagande, vilka vi applicerat på de olika känslor som kvinnorna uttryckte. Den första anledningen är att ungdomar ofta har en motsägelsefull eller svårdefinierad bild av vad det innebär att vara politiskt aktiv. Den här typen av inställning kunde vi inte identifiera hos kvinnorna i vår undersökning då vi inte kan se att kvinnorna har en

gemensam eller skild definition av vad som är politiskt engagemang, sett till svaren på de frågor som ställts under intervjun.

Några av kvinnorna upplevde av att deras röst inte är relevant nog för att framställa ett politiskt budskap när alternativet att lyfta någon annans röst fanns. En känsla av att de inte var rätt person av att uttala sig om vissa ämnen och delade hellre någon annan persons inlägg. Detta kan liknas mot Sveningssons (2015) resonemang om en idealistisk syn på att vara politiskt aktiv. Kvinnorna i fråga finner från detta perspektiv inte sin röst som adekvat att bedriva politisk aktivitet och delar hellre någon annans åsikt, som de tycker är viktigare än de själva. Det framkom även åsikter om att man undviker att dela aktivistiskt innehåll eftersom att det då föreskriver vissa krav på en, som att vara kunnig, påläst eller engagerad. Likt Sveningssons förklaring så vill kvinnorna från detta perspektivet inte agera politiskt på sociala medier på grund av de förväntningar och identitetsbegränsningar som det kan medföra (Sveningsson, 2015).

Pålästhet är någonting som kvinnorna i studien värdesätter högt. Att dela eller publicera information utan att kunna stå bakom, och förklara det vid en konfrontation kan de se de som obekvämt eftersom de tycker att miljön där dessa samtal ofta förs kan vara hård och oförlåtande. Dessa mothugg är en verklighet när det kommer till aktivistiskt innehåll, och huruvida kvinnorna känner sig pålästa i ett inlägg blir avgörande för ifall de agerar med det eller ej. Sveningsson (2015) beskriver att rädslan för att göra fel eller inte kunna förklara sig är en anledning till varför unga avsäger sig titeln som politiskt aktiv. Intervjupersonerna i hennes studie menar att en som kallar sig så måste kunna stå bakom och vara kunnig kring ämnena som denne förmedlar. Våra intervjupersoners upplevelser stämmer även in på detta perspektiv.

6.4 Autencitet

Vi har tidigare redogjort för hur kvinnorna undviker att kallar sig politiskt aktiva på grund av de krav som vägs in i begreppet. Dock framkommer åsikter om andras beteende på sociala medier som tyder på att kvinnorna tycker sig se att andra människor försöker att bygga en identitet som politiskt aktiv. Flera kvinnor berättar att de tycker sig se ett imagebyggande hos människor, och att det som är eftersträvansvärt är att vara en god människa som bryr sig om andra. Kvinnorna upplever exempelvis att det ofta är samma inlägg som delas flera gånger, och de belyser en tendens av att personer ofta delar ämnen som massorna håller med om, vilket minimerar risken för konfrontationer och risken att faktiskt behöva agera som politiskt aktiv. Detta beteende kan tala för att politiskt deltagande, likt Sveningsson (2015) resultat, upplevs som ett ideal, vilket personer eftersträvar utan att egentligen ta någon risk.

6.5 Användning före och efter #Metoo

Under intervjuerna med kvinnorna i vår studie ställde vi frågor om hur de ansåg att klimatet på sociala medier har förändrats före och efter #metoo, och fick flera svar som tydde på att klimatet kvinnor emellan har blivit mer stöttande. De beskrev att de upplevde att det är vanligare med aktivism på sociala medier nu, samt att kvinnors åsikter får komma till tals på ett nytt sätt och i större utsträckning. Detta kan leda till att fler vågar delta i politiska diskussioner på sociala medier, men samtidigt fick vi andra svar från några av kvinnorna. Dessa ansåg att klimatet snarare hårdnat mot de som vågar komma med sina åsikter, de berättar att man enklare blir dömd nu än tidigare då fler är medvetna. Detta kan leda till att kvinnorna är rädda för påhopp och vad andra ska tycka, likt Sveningsson (2014) resonemang. Därför väljer kvinnorna i vår studie att hålla sina aktivistiska och politiska diskussioner mer privata.

I Hansson et. al (2021) beskrivs, att det under början av #metoo fanns en trygghet och balans i att även om upproppen inte hade blivit så många så var stöttningen de delande sinsemellan stark. Författarna menar att en nyckelaspekt för att kvinnor tryggt och bekvämt kunde dela med sig av historier och händelser som de har råkat ut för, var att det fanns en balans mellan anonymitet och transparens. Dessa krav förhåller sig likt digitala mediernas förmåga att låta många medlemmar delta, och ge en rörelse kraft genom att dessa kan engagera sig efter sina egna behov och bekvämlighet (Leong, et. al, 2019; Papacharissi, 2010). Kvinnorna i vår studie finner i dagens sociala medier också detta som ett krav, med tanke på att de efter bekvämlighet och trygghet väljer hur de interagerar på sociala medier. De väljer själva och tänker efter kring vad de är bekväma att dela eller publicera på plattformarna, och tar ställning i ämnen som de upplever är värda att ta ställning i.

Sett till Hansson, et. al (2021) resonemang om att kvinnor under #metoo föredrog att ta känsliga diskussioner rörande politik i mer privata sammanhang uppvisar våra intervjuade kvinnor inte nödvändigtvis ett liknande behov. Vissa förklarade att de tenderar att föra mer allvarliga diskussioner med närmare vänner utanför sociala medier, och de hanterar sällan kontroversiella ämnen i sociala medier, men det finns ändå en trygghet i att de, om det känns nödvändigt, kan belysa känsliga ämnen utan tvekan. Avgörande för kvinnornas aktivitet idag är dock att vara påläst i ämnet som ska diskuteras för att mot andra kunna stå för sitt agerande och budskap, och mot sig själva vara säkra på sin opinion och sitt agerande.

Carroll (2021) beskriver att spelplanen för de vittnesmål som kom från kvinnor under #metoo, och de ifrån män som kände sig anklagade var ojämn. Kvinnor i vår studie berättar att de fick samma bild, att om kvinnor berättar vad de upplevt får de förtalshot mot sig och män som istället får stor plats i media för att berätta sin sida av historien. Även om ingen av kvinnorna berättar att de fått detta riktat mot sig själva så går det att argumentera för att den bild som ges till kvinnor är att de straffas om de väljer att berätta sin egen sanning, även om den stämmer med verkligheten. Detta kan enligt Carroll (2021) göra det svårare att plana ut de normer som tillåter män att sexuellt trakassera kvinnor och att deras röster tystas.

7. Diskussion

Med huvudsyftet att undersöka hur unga kvinnor upplever sitt användande av sociala medier idag jämfört med före #metoo, har vi nu genomfört denna undersökningen. I det följande kapitlet summerar och diskuterar vi våra resultat sett till de frågeställningar som har presenterats.

7.1 Användning av sociala medier

Sett till hur de intervjuade kvinnorna upplever att de konsumerar, delar och publicerar innehåll kan vi konstatera att de har olika upplevelser av sin användarupplevelse i sociala medier. Kvinnornas syn på att konsumera aktivistiskt innehåll skiljer sig i vissa aspekter. Några upplever det aktivistiska innehållet som en självklarhet och ser framförallt vikten i att det sprids, de reflekterar också över budskapen och hur de själva kan bidra. Andra kvinnor konsumerar inläggen med ett visst obehag kring ämnena som tas upp och innehållet de ser. Gemensamt för samtliga kvinnor är observationen att aktivistiska inlägg är en stor del av konsumtionsupplevelsen på sociala medier, och samtliga förstår den större nyttan med att bedriva digital aktivism. Detta exemplifieras tydligt i kvinnornas diskussioner gällande aktivistiska inlägg med känsligt innehåll. Samtliga kvinnor ser både för och nackdelar med påverkan som innehållet har, men upplever i ett större perspektiv att innehållet gör nytta och har slagkraft.

Innehållet som kvinnorna kommer i kontakt med har stor variation sett till avsändare, genre och format. De flesta berättar att de främst söker sig till innehåll som deras vänner publicerar eller delar, men det var även kvinnor som ansåg att sociala medier för dem främst har blivit en plattform för att kunna sprida viktiga budskap, snarare än vardagligt innehåll. Kvinnorna berättade även att de reflekterade över vad som är på riktigt och vad som är falskt på sociala medier. Det poängterades att de inte litar på allt som de läser, varken från influencers som publicerar om sin kropp, eller privatpersoner som delar aktivistiskt innehåll. Flera upplevde att det är vanligt att människor vill framstå som bättre människor än vad de egentligen är och vill bygga en image utifrån detta, snarare än att faktiskt vilja inspirera och motivera läsare, eller altruistiskt sprida vidare ett aktivistiskt budskap.

Sett till hur kvinnorna upplever att innehållet i sociala medier påverkar dem så är det svårt att framställa ett svar. Möjligen beror detta på att kvinnorna hade svårt att formulera tankarna kring vilka effekter innehållet har på dem, eller för att det är svårt att tydligt beskriva vad de upplever att allt innehåll gör med dem. Gemensamt för kvinnorna är dock att de mer eller mindre aktivt faktiskt reflekterar över det som de kommer i kontakt med. Vi träffade ingen kvinna som endast scollar igenom sitt flöde utan att ha någon form av reflektion eller synpunkt kring det som de konsumerar.

Sett till delande och publicerande så har de inte så skilda tankar kring de två. Kvinnorna använde genomgående ordet "dela" för båda aktiviteterna, trots att vi hade definierat för dem hur vi särskiljer dessa. Mestadels tror vi att detta beror på att kvinnorna i vardagstal använder termen "dela innehåll" för att beskriva båda aktiviteterna. För merparten av kvinnorna verkar det också krävas en stark grund för att dela eller publicera aktivistiskt innehåll. När de väljer att dela ett inlägg vill de stå bakom och vara trygga i budskapet på samma sätt som när de själva publicerar det, vi tror också att detta kan vara en anledning till att begreppen var svåra att hålla isär för intervjupersonerna.

Det uppkommer dock skillnader mellan aktiviteterna. Kvinnorna upplever generellt en skillnad i intensitet mellan dem, i den mån att det är enklare att dela vidare någon annan användares redan skapade inlägg än att stå på egna ben, och med egen röst framställa ett aktivistiskt budskap. Vid delande och publicerande av vardagligt innehåll uppmärksammades dock inte denna skillnaden. Flera kvinnor upplevde att ett stort hinder för deras aktivistiska delande och publicerande var det upplevda kravet att besitta kunskap om och vara påläst kring ämnen. För vissa är detta krav endast ett extra steg inför att dela eller publicera, men för de flesta är pålästhet och oron mot att bli ifrågasatt utan att ha svar en hämmande effekt på det totala delandet och publicerandet.

Vidare sett till kvinnornas delande och publicerade på sociala medier är det flera som tar upp ordet bekräftelse. De berättar bland annat att de publicerar bilder på sig själva, vad de gör och vad de tycker för att få bekräftande svar och reaktioner. Några kvinnor reflekterar kring hur de känner kring denna bekräftelse. Medan vissa kan tycka att det känns provocerande att de blir så glada utav den, väljer andra att se det som målet med deras sociala medieanvändning.

7.2 Förändring i användning av sociala medier

Kvinnorna i vår studie upplever alla att en förändring av klimatet på sociala medier har skett. De upplever att klimatet har hårdnat vilket har gjort att det till viss del är mer obekvämt att publicera eller dela sin åsikt, samtidigt som flera av kvinnorna berättar att de är modigare nu än förut. De säger att klimatet har lett till att det ställs större krav på att vara medveten, men att de själva också är mer medvetna och ägnar mer tanke åt det som de faktiskt väljer att dela och publicera. De är mer måna om hur de porträtterar sig själva och flera berättar att de väljer att fokusera mer på sina åsikter i de sociala kanaler de använder, än att visa upp sig själva och sina liv. Detta var den generella bilden vi fick av kvinnorna, medan det var ett fåtal som berättade att de ansåg sig som modigare nu, precis som de andra, men snarare genom att de vågar dela ännu mer av sig själva än tidigare. Sammantaget berättar de att de fått med sig flera lärdomar från #metoo men att de också hade stor kunskap sedan tidigare, både egenupplevd och genom diskussion med andra.

Vid frågan om de trodde att denna förändring kom ifrån #metoo-rörelsen fick vi splittrade svar. Ingen av intervjupersonerna trodde att det endast berodde på rörelsen, men flera trodde att den spelar en viss roll. Frågor om jämställdhet och vad man får och inte får skriva om människor på sociala medier kunde flera tänka sig ha med #metoo att göra. Samtidigt var det andra som trodde att förändringen berodde på andra orsaker, såsom att de har blivit äldre och lever andra typer av liv än vad de gjorde för fem år sedan. Det är också att ta hänsyn till att beteendennormer på sociala medier hela tiden är under förändring och att det också påverkar kvinnornas upplevelser. Vi menar att det under fem år uppstår många olika faktorer som kan leda till att sociala medier förändras, bortsett från #metoo.

Några av kvinnorna har resonerat kring att #metoo kan ha lett till att kvinnor får mer utrymme och frihet i att få sin röst hörd i sociala medier. Att dra ett samband mellan #metoo och att kvinnors röster har fått utrymme i sociala medier är inte något självklart, men från våra intervjuade kvinnors upplevelser kan vi se att kvinnor generellt får, kan och vill höras. Dessa möjligheterna är dock baserade på att kunskap finns om kraven, tonen och det allmänna klimatet på sociala medier, något som kvinnorna är väl medvetna om.

I det stora hela så upplever alltså kvinnorna inte att #metoo enskilt har påverkat hur de idag använder sociala medier. Att se en direkt koppling mellan #metoo och dagens utbud av innehåll på sociala medier, och vilka möjligheter som finns gällande skapandet, spridningen och konsumtionen av det var aldrig syftet med denna studien. Vad vi dock kan konstatera är att kvinnorna i sin användning av sociala medier, antingen medvetet eller rent strukturellt, följer typiska inslag av digital aktivism sett till hur de konsumerar, delar och publicerar. Precis som att digital aktivism tillåter medlemmar att engagera sig i nivåer som de är bekväma med (Leong, et. al, 2019; Papacharissi, 2010) förklarar Hansson, et. al (2021), att kvinnorna i #metoo-rörelsen delade med sig av personliga historier och tankar i mer bekväma privata rum, där de själva berättade vad de kände sig bekväma med. Att #metoo-rörelsen blev framgångsrik genom digital aktivism och att kvinnorna förhåller sig till aktivism på sociala medier på ett sätt som digital aktivism är lämpat för, ger upphov till frågan om hur #metoo-rörelsen kan ha påverkat dessa kvinnor och det nutida klimatet i sociala medier. Denna undersökning är gjord på svenska kvinnor i en svensk kontext, hade man fört studien i ett annat land med ett annat inflytande av #metoo, hade resultaten kunnat se annorlunda ut. Slutligen är det viktigt att beakta att de åsikter och känslor som kvinnorna har delat med sig av, var hur de kände vid intervjutillfällena. Hur de reflekterar kring sina upplevelser innan #metoo bör därmed vara färgat av hur samhället ser ut idag.

7.3 Förslag på vidare forskning

Vi anser att det finns en möjlighet att #metoo-rörelsen och dess sätt att bedriva digital aktivism i den utsträckning den gjorde, har påverkat hur kvinnorna idag upplever sitt användande i allmänhet och förhållningssätt till aktivistiskt innehåll på sociala medier. Vi kan inte definitivt säga vad som har påverkat och inte. Vi anser därför att vidare forskning

behövs inom ämnet för att synliggöra faktiska samband. Vi anser att forskning bör bedrivas på en större urvalsgrupp med större fokus på faktiska korrelationer och samband mellan dessa beteenden som vi har lyft fram i vår studie. Vid dessa studier anser vi att fokus inte nödvändigtvis behöver läggas på att skilja på publicering och delning utan snarare mellan vad kvinnor konsumerar och hur de själva väljer att uttrycka sig på sociala medier.

Referenser

- Bennett., W. Lance, Segerberg, Alexandra. (2012). The logic of connective action: Digital media and the personalization of contentious politics. *Information, Communication & Society*. (15:5). 739-768.
- Brottsbalken, kap 6. (SFS:1962:700). Justitiedepartementet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700
- Carroll, Caitlin P. (2021) The #MeToo Movement, Sexual Violence, and the Law in Sweden. i *Feminist Formations*, (33:3), 281-290. Project Muse
- Dahlgren, Peter M., Filterbubblor - Ett hotfullt och vilseledande begrepp., i Truedson, Lars., (2018). *Fejk, filter och faktaresistens - hotar sociala medier demokratin?*, Institutet för mediestudier.
- Ekström, Mats., Johansson, Bengt., (2019) *Metoder i Medie- och kommunikationsvetenskap*, 3 uppl, Lund Studentlitteratur AB.
- Ekström, Mats., Larsson, Larsåke., (2019) Kvalitativa Intervjuer, i Ekström, Mats., Johansson, Bengt., *Metoder i Medie- och kommunikationsvetenskap*, (3), 101-130, Lund Studentlitteratur AB.
- Ekström, Mats., Sveningsson, Malin. (2019) Young people's experiences of political membership: from political parties to Facebook groups, *Information, Communication & Society*, 22:2, 155-171.
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Wängnerud, Lena. (2012) *Metodpraktikan Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (4). Stockholm. Norstedts Juridik AB.
- Hansson, Karin., Sveningsson, Malin., Ganetz, Hillevi. (2021) Organizing Safe Spaces: #MeToo Activism in Sweden. *Computer Supported Cooperative Work (CSCW)*, (30), 651-682.
- Hansson, Karin., Sveningsson, Malin., Ganetz, Hillevi. & Sandgren, Maria. (2020). *Legitimising a feminist agenda: The #metoo petitions in Sweden 2017–2018*. *Nordic Journal of Media Studies*, 2, 121–132.
- Ha Rim Rho. Eugenia, Mark. Gloria, Mazmanian. Melissa, (2018) Fostering Civil Discourse Online: Linguistic Behavior in Comments of #MeToo Articles Across Political

- Perspectives. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*. (2). 147-175.
- Karlsson, Lena (2019). Testimonies in Limbo? Swedish News Media's Framing of Digital Campaigns Against Sexual Violence, i *Rape Narratives in Motion*. London: Palgrave Macmillan, pp. 223- 245.
- Leong, Carmen., Shan L. Pan, Shamshul Bahri & Ali Fauzi (2019) Social media empowerment in social movements: power activation and power accrual in digital activism, *European Journal of Information Systems*, (28:2), sid 173-204.
- McQuail, Denis. (2010). *McQuails Mass communication theory*. (6) Sage Publications.
- Mediebarometern 2020. (2020). Nordicom, Göteborgs Universitet.
- Møller Hartleyand, Jannie., Askanius, Tina. (2021). Activist-journalism and the Norm of Objectivity: Role Performance in the Reporting of the #MeToo Movement in Denmark and Sweden. *Journalism practice*, Routledge. (6), 860-877.
- Papacharissi, Zizi A. (2010) *A Private Sphere Democracy in a Digital Age*. Polity Press. Cambridge.
- Shehata, Adam., Ekström, Mats., Olsson, Tobias. (2016). Developing Self-Actualizing and Dutiful Citizens: Testing the AC-DC Model Using Panel Data Among Adolescents. *Communication Research*. Vol. 43(8). 1141–1169.
- Skewes, Lea., Skewes, Joshua C., Ryan, Michelle K., (2021), Attitudes to Sexism and the #MeToo Movement at a Danish University, i *NORA - Nordig Journal of Feminist and Gender Research*. (29:2), 124-139.
- Sköld, Henrik., Ohlin, Jonas. (20 november 2017). “#metoo samlar snart alla branscher i Sverige - här är listan”, SVT
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/metoo-samlar-snart-alla-branscher-i-sverige-har-ar-listan>
- Stewart, Maya., Schultze, Ulrike. (2019) Producing solidarity in social media activism: The case of My Stealthy Freedom. *Information och organization*. Elsevier Ltd.
- Sveningsson, Malin., (2014) “I don't like it and I think it's useless, people discussing politics on Facebook”: Young Swedes' understandings of social media use for political discussion, i *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*. 8(3).

- Sveningsson, Malin., (2015) *'I Wouldn't Have What It Takes': Young Swedes'*
Understandings of Political Participation. 24(2) 139–156. Sage Publications
- Sveningsson, Malin., Vestberg, Alva., Hedström, Johanna. (2022). “Not quite the struggle of normatives” Belonging and entitlement in Swedish “body activism”. *Nordicom Review*, 43(1), 38–55.
- Tracy, Sarah J. (2010). Qualitative Quality: Eight “Big-Tent” Criteria for Excellent Qualitative Research. *Qualitative Inquiry*. 16(10). 837–851.
- Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed. Stockholm, Vetenskapsrådet.
- Vetenskapsrådet. (1990). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Vetenskapsrådet

Bilagor

Intervjuguide

Vilka sociala medier använder du?

Konsumtion

Vilka inlägg på sociala medier fångar din uppmärksamhet? *Varför?*

Kan du beskriva någon typ av innehåll som du mer aktivt söker dig till? *Varför söker du dig till det?*

Finns det något gällande orättvisor eller aktivism som du brukar läsa? *Vadå? Vad känner du då?*

Hur kommer du i kontakt med den typen av innehåll?

Följer du några konton där du möts av denna typen av innehåll?

Finns det någon typ av innehåll som du exponeras för som du aktivt väljer att inte ta del av/lägga energi på? *Varför?*

Vad skulle du säga är kränkande innehåll? *Vad tror du att det har för effekter?*

Vad skulle du säga är stötande innehåll? *Vad tror du att det har för effekter?*

Hur ställer du dig till aktivistiskt innehåll med känsliga bilder? *Vad tror du att det har för effekter?*

Upplever du att innehållet som du tar del av i sociala medier är informerande för dig?

Upplever du att innehållet som du tar del av i sociala medier utvecklar dig som person?

Konsumerar du nyheter på sociala medier? *Har du tankar om orättvisor och solidaritet med dig när du gör det? Förklara!*

Delning

Kan du berätta om senaste gången du delade innehåll på sociala medier?
Vad fick dig att göra det? Vad kände du då?

Vilken annan typ av inlägg brukar du dela? *Vill du ge exempel på vems inlägg? Varför delar du detta? Hur känner du då?*

Är det någon typ innehåll som du är mer benägen till att dela? *Varför?*

Typ av innehåll som du är mindre benägen till att dela? *Varför?*

Hur ställer dig till att dela aktivistiskt innehåll?

Kan du känna ett solidariskt behov av att dela aktivistiskt innehåll? *Vill du i så fall utveckla?*

Vad tänker du om mottagandet när du delar någonting på sociala medier?

Känner du någon form av förväntan på dig att du ska dela en typ av innehåll? *om ja: vill du utveckla vad förväntan härstammar ifrån?*

Känner du ibland att du undviker att dela någonting på grund av det mottagande du du kan få? *Vill du utveckla? Anser du att mottagandet du förväntar dig att få, ibland motiverar dig till att dela innehåll?*

Har du någonsin delat något som känts obekvämt? *På vilket sätt var det obekvämt?*

Vilka effekter kan du tänka dig att ditt delande har?

Delar du ibland andras inlägg i privata chattar? *Vad skiljer innehållet som du delar i privata chattar mot det du delar offentligt?*

Upplever du att du är påläst i ämnet de gånger du delar aktivistiskt innehåll?

Tror du att det är vanligt att personer delar inlägg mindre för att de egentligen har läst på kring ämnet, och mer för att det förväntas av dem?

Publicering

Kan du berätta om ett typiskt inlägg som du publicerar på sociala medier?

Vad är enligt dig den största anledningen till att du publicerar inlägg? *Vad känner du när du publicerar?*

Vilken annan typ av inlägg brukar du publicera? *Varför publicerar du detta? Hur känner du då?*

Finns det någon typ av innehåll som du är mindre benägen till att publicera? *Varför då?*

Kan du känna ett behov av att publicera ett inlägg i ett aktivistiskt syfte? *Varför?*

Finns det någon typ av inlägg som du har publicerat i solidariskt syfte? *Vill du ge ett exempel?*

Hur ställer du dig till att publicera känsligt innehåll av antingen aktivistisk eller personlig karaktär?

Har du någonsin publicerat något som känns obekvämt? *På vilket sätt var det obekvämt?*

Är dina sociala kanaler öppna eller privata konton? *Varför?*

Har du en övrig privat instagram/låst story eller liknande där du publicerar annat innehåll? *Vilken typ av innehåll publicerar du där?*

Vilka effekter kan du tänka dig att aktivistiskt publicerande har?

Vilka effekter kan du tänka dig att ditt publicerande har?

Kan du berätta om senaste gången du kommenterade någonting som någon annan person publicerade?

Händer det att du kommenterar på aktivistiskt innehåll? *Varför?*

Användning före och efter #metoo

Upplever du att klimatet på sociala medier har förändrats de senaste 5 åren, i så fall hur?

Upplever du att Du på sociala medier har förändrats jämfört med 5 år sedan? *Ge gärna exempel / Utveckla.*

Vad kände du när #metoo-rörelsen uppmärksammades?

Deltog du på något sätt? *Hur?*

Lärde #metoo-rörelsen dig något nytt?

Tycker du att innehållet som du läser och tar del av på sociala medier har ändrats efter #metoo? *Hur?*

Tror du att du förstår innehåll på ett annat sätt nu än innan #metoo? *Utveckla.*

Anser du att innehållet som delas i ditt flöde/stories har förändrats sedan #metoo? *På vilket sätt?*

Anser du att #metoo har påverkat dig sett till vad du väljer att dela på sociala medier? *Hur?*

Delar du en annan typ av innehåll nu än innan #metoo? *Vilka skillnader finns?*

Har du andra känslor kring ditt delande nu än innan #metoo? *På vilket sätt?*

Publicerar du en annan typ av innehåll nu än innan #metoo?

Har dina känslor kring ditt publicerande förändrats sedan #metoo? *Hur?*

Skulle du säga att du formar moraliska värderingar från innehållet du ser på sociala medier? *Utveckla!*

Skulle du säga att dina politiska värderingar påverkas av innehållet du tar del av på sociala medier? *Utveckla!*

Upplever du att du läser nyheter på ett annorlunda sätt efter #metoo?

Sist av allt så undrar jag om det är något som du vill lägga till eller som du har reflekterat över under intervjuens gång och det vi har pratat om?